

СВІЧНИК

ДУХОВНО ЗБУДОВУЮЧИЙ ЖУРНАЛ

ОБЛАСНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЦЕРКОВ
ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТІЯН-БАПТИСТІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

№3 (45), 2009

«...Оу прости нам...»
як і ми
прощаємо...»

Ми доводилося Вам коли-небудь просити прощення? А прощати? Як ви почувалися в обох випадках? Було соромно чи, навпаки, легко, оскільки із серця спадав важкий камінь? Запитуємо про це, тому що тема цього журналу стосується прощення.

Аби сформулювати назву, ми звернулися до Слова Божого, де знайшли влучну фразу: «... і прости нам..., як і ми прощаємо...» Це — цитата із молитви «Отче наш», проказаної Христом на прохання учнів. На нашу думку, вона найвлучніше відповідає порушеній темі.

У світі прощення вважають малодушністю. Воно не модне і не популярне. Проте ми, християни, зовсім по-іншому ставимося до нього. Це поняття має небесне значення, адже витоки бере від Голгофського хреста.

Якщо Ви вже чимало часу носите у собі тягар непростення або не знаєте, як достукатися до людини, аби попросити у неї прощення, поради стосовно розв'язання цих проблем Ви зможете знайти у статтях, розміщених у даному журналі. Думаємо, після ознайомлення з поданим матеріалом, Ви по-новому подивитесь на прощення.

Отож залишайтеся з нами. Переконані, тут Ви знайдете рідкісні ліки для зцілення ран, завданих кривдником, і підкріпите «імунітет» проти численних образ.

Благословінь вам у взаєминах із ближніми!

Редакція.

ЖУРНАЛ
Засновник і видавець:
 Обласне об'єднання
 церков євангельських
 християн-баптистів
 Рівненської області

ВИДАЄТЬСЯ
 На кошти добровільних
 пожертвувань

ПОТРЕБУЄ
 Молитовної та
 фінансової підтримки
 християн

ЗАПРОШУЄ
ДО СПІВПРАЦІ
 проповідників,
 поетів, письменників,
 композиторів — усіх,
 хто хоче і може служити
 євангельським словом

Пишіть на адресу:
 33001, м. Рівне,
 вул. Дворецька, 41

Телефонуйте:
 (0362) 63-34-11

E-mail:
 shevchuk_luda@mail.ru

НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:

Головний редактор
 Михайло Ільюк

Літературний
редактор
 Олена Ярмушко

Редакційна колегія
 Святослав Карп'юк
 Людмила Шевчук
 Людмила Жакун
 Ліна Бородинська
 Світлана Береза

Дизайн
і комп'ютерна верстка
 Віра Фесянова

Реєстраційний номер
 РВ № 377
 28 січня 2004 року

Часопис надруковано
 у ТзОВ "Каліграф", м. Рівне,
 вул. Київська, 69,
 тел. (0362) 64-24-32

© тексту, малюнків, фото,
 оформлення "Свічник", 2009 р.

При передруку матеріалів
 посилення на часопис
 обов'язкове

Рукописи не рецензуються
 і не повертаються

Обсяг — 14 аркушів
 Друк — офсетний
 Тираж — 1300 примірників
 Розповсюдження безкоштовне
 Журнал виходить щоквартально
 Замовлення №

4 Хто на землі має владу прощати гріхи?
Володимир БРИЧУК

6 Аспекти прощення
Володимир ДОБРОЧИНСЬКИЙ

10 Блаженство прощення
Володимир НЕСТЕРУК

11 Отче, прости їм...
Макс ЛУКАДО

16 Поневолені образами
Людмила ЖАКУН

18 Той, хто прощає, і прощений
Сергій ЯБЛОЦЬКИЙ

25 Гірке почуття образи
Олена ЯРМУШКО

30 Любов, що змінює серця
Юлія БЕРЕЗА

36 З Богом мрії здійснюються
Олена МЕДВЕДЄВА

38 З Христом — життя благословенне
Світлана БЕРЕЗА

40 Душею доторкнулися до неба
Валентина ЛЮТА

Як на мене, ми якось не так розуміємо прощення. Якесь воно не таке те прощення, яким мало би бути і про яке ми говоримо. А може, ми прощенням називаємо зовсім і не прощення?

Приміром, як потрібно прощати своїм кривдникам: кожному зокрема та всім разом? Адже як часто трапляється? Образить хтось когось, а потім каже: «Винен. Простіть. Хто старе згадає... Ви повинні мені простити».

**Мартин де Гаан,
 "Простити — не означає забути", с. 8**

Нам, віруючим, не раз доводилося зустрічати людей, які ставили таке запитання: «Як ви можете стверджувати, що вам прощені гріхи і що ви будете в небі?»

Пригадую, як після одного євангелізаційного служіння до мене підійшов сиво-чолоий чоловік. Я привітався і потис його мозолисту руку. Тоді дідусь з усмішкою на вустах запитав: «Скажіть мені, будь ласка, чи має людина право так упевнено говорити?»

**Святослав Карп'юк,
 "А нам прощено?", с. 12**

В іудаїзмі було прийнято прощати тричі на день. Петро ж, напевно, подвоїв це число і наблизив його до семи, до числа, що означало досконалість, і запитав Христа: «... чи до семи разів?» Відповідь Ісуса, очевидно, приголомшила всіх. Ісус помножив сім на сімдесят і сказав, що саме стільки разів нам потрібно прощати. Чи може людина упродовж дня образити нас 490 разів?

**Любомир Турчак,
 "Безлімітне прощення", с. 14**

Цьогоріч відбувся Одинадцятий фестиваль християнської молоді Рівненської області. Уся програма та розклад дня були дуже насиченими. Починаючи від багатой духовної «їжі» і закінчуючи розвантаженням під час дозвілля, — усе слугувало корисному відпочинку від щоденної рутини і духовному збудуванню у Господі.

Катерина Коротюк, "Цінуй заповіт!", с. 37

ХТО НА ЗЕМЛІ МАЄ владу ПРОЩАТИ ГРІХИ?

Говорячи про прощення, мені сьогодні хотілося б повести мову в таких трьох аспектах:

- Хто на землі має владу прощати гріхи?
- Як ми сьогодні розуміємо тему прощення гріхів у церкві?
- Як розуміти складні місця Писання щодо прощення гріхів?

Отже, давайте говорити про все по порядку.

Хто на землі має владу прощати гріхи?

Вивчаючи земне життя Ісуса Христа, ми бачимо, що, крім Своєї влади над природою, хворобами, смертю, нечистими духами, Ісус має владу прощати гріхи на землі. Це велика новина для всіх людей, бо всі люди є грішними і потребують прощення. В Євангелію від Марка 2:1-12 йдеться про цю велику істину. З цього місця Святого Письма ми дізнаємося про зілєння розслабленого в Капернаумі, якого принесли до Ісуса четверо друзів хворого. Ми читаємо, що Господь, перш ніж сказати нещасному «*Уставай, візьми ложе своє, та й іди у свій дім*», каже: «*Прощаються тобі гріхи твої!*» Присутні на тому місці книжники правильно зауважили: «*Хто може прощати гріхи, окрім Бога Самого?*» Вони добре пам'ятали слово пророка Ісаї, де Бог говорив про Себе: «*Я, Я є Той, Хто стирає провини твої ради Себе, а гріхів твоїх не пам'ятає!*» (Іс. 43:25). Але Ісус хоче, щоб книжники і всі люди сьогодні «*знали, що Син Людський*

«... Син Людський
має владу
прощати гріхи
на землі»
Мк. 2:10

має владу прощати гріхи на землі». І, щоб підтвердити невидиму духовну реальність прощення гріхів, Він виявляє Свою божественну силу і владу видимо, зілєвши хворого. Отож, якщо Ісус має владу прощати гріхи (а гріхи може прощати тільки Бог), то Ким є Ісус Христос? Запитання риторичне. Ми часто використовуємо цей аргумент у наших апологетичних дискусіях, доводячи в такий спосіб божественність Христа.

Як ми сьогодні розуміємо тему прощення гріхів у церкві?

Тема прощення гріхів є основою в проповіді церкви після Голгофського хреста та воскресіння. Ось що каже Ісус учням і всій церкві сьогодні: «*...Так написано є, і так потрібно було постраждати Христові, і воскреснути з мертвих дня третього, і щоб у Ймення Його проповідувалось покаяння, і прощення гріхів між народів усіх...*» (Дії 24:46-47). Уже понад 2000 років Христова Церква проповідує дві важливі істини: покаяння і прощення гріхів. Ми віримо, що церква не може ні звершити покаяння за людину, ні дати їй прощення гріхів. Церква може лише проповідувати про це, як і сказав Христос! Пока-

ятися має кожна людина особисто і у відповідь на це Бог прощає їй в ім'я Спасителя нашого — Ісуса Христа. Ми (віруючі, церква) лише спрямовуємо грішника до джерела прощення, яким є Бог і після його покаяння оголошуємо про прощення його гріхів (на основі Слова Божого та зміненого життя людини) і вводимо в членство церкви.

Як розуміти складні місця Писання щодо прощення гріхів?

Передусім, йдеться про такі тексти Писання, як Матвія 16:19: «*І ключі тобі дам від Царства Небесного, і що на землі ти зв'яжеш, те зв'язане буде на небі, а що на землі ти розв'яжеш, те розв'язане буде на небі!*»; Матвія 18:18: «*Поправді кажу вам: що тільки зв'яжете на землі, зв'язане буде на небі, і що тільки розв'яжете на землі, розв'язане буде на небі*» та Івана 20:23: «*Кому гріхи простите, простяться їм, а кому затримаєте, то затримуються!*» Ці місця свідчать про ключі від Царства Небесного для Петра та владу апостолів (церкви) в'язати й розв'язувати. Православне богослов'я, опираючись на ці тексти та на догмат про апостольську правонаступність, стверджує, що служителі їх церков мають владу й право прощати людям їх гріхи.

На відміну від пресвітера в баптистській церкві, священик в православному храмі може сказати людині «*Прощаються тобі гріхи твої*». Стержем православної догматики є аксіома про апостольське правонаступництво, яка кінцево затвердилась до IX століття і навчає, що православні єпископи є апостольськими правонаступниками і

що їм передана виняткова влада від апостолів прощати й затримувати гріхи, ставити священнослужителів та передавати благодатні дари Святого Духа. Однак уважний читач Нового Заповіту побачить хибність такої думки. В Новому Заповіті ми не знаходимо, щоб апостоли шукали собі правонаступників і передавали їм особливі повноваження. Ми бачимо, що служіння єпископів відрізняється від служіння і влади апостолів! Апостоли чудово розуміли, що вони лише розпорядники Божої влади й сили, що це не їх власність, яку вони можуть дарувати чи передавати комусь іншому. Передати можна лише своє, але, якщо людина не є господарем, то передати іншому власність господаря можна лише за згодою останнього. А Христос не залишав такої заповіді чи постанови.

Читаючи Новий Заповіт, ми бачимо, що ніхто з апостолів жодного разу нікому не сказав «Прощаються тобі гріхи твої», хоча вони постійно зустрічалися з грішниками. Наприклад, апостол Петро каже Симону, ворожбиту: *«Тож покайся за це лихе діло своє, і проси Господа, може, прощений буде тобі замір серця твого!»* (Дії 8:22). Як бачимо, сам апостол Петро не відпустив гріх, та й, взагалі, книга Дій апостолів не подає жодного прикладу відпущення гріхів апостолами. Той же апостол Петро не встиг завершити проповідь в домі Корнилія, як *«Дух Святий зійшов на всіх, слухаючих Слово»* (Дії 10:44). І в цьому випадку апостол не відпускає гріхів тим, хто слухає його, і не посилає благодаті Святого Духа. Все стається за благоволінням Божим, а не апостольським.

Ми віримо, що розуміння нашим братством уривків Матвія

16:19, Матвія 18:18 та Івана 20:23 таке ж, як і апостольське. Ми тлумачимо, що ключі є символом влади, і тут Христос дає Петру (а також і всій Своїй Церкві) владу об'являти про те, що було зв'язано чи розв'язано на небесах. Цей уривок, разом з уривком з Євангелія від Івана 20:23, потрібно розуміти в контексті уривку з Євангелія від Матвія 18:15-18, де Христос дає конкретні інструкції, як чинити в церкві з тими, котрі згрішили. Отже, будь-яка Христова церква, яка діє на підставі Слова Божого, має владу оголосити про прощення гріхів певній людині, або про затримання гріха на ній. Влада церкви виявляється в тому, щоб на підставі Слова Божого проголосити рішення неба стосовно певної людини. Коли церква приймає таке рішення, узгоджене з Писанням, вона може бути певна, що небо погоджується з ним. Іншими словами, що церква «зв'язує» чи «розв'язує» на землі, те вже «зв'язано» чи «розв'язано» на небі! Коли церква каже, що грішна, нерозкаяна людина зв'язана гріхом, це означає: вона стверджує те, що й Бог думає про цю людину. Коли церква визнає, що певна людина через покаяння звільняється від гріха, то вона визнає те, що й Бог думає про цю людину.

Апостоли (як сьогодні і вся Христова Церква) були користувачами безмірної Божої благодаті та посудинами, через які йшла проповідь великого Божого спасіння. В залежності від реакції слухачів, церква сьогодні визнає або прощення гріхів людини, коли вона з покаянням приходить до Бога за вірою в Ісуса Христа, або непростення гріхів, коли людина залишається нерозкаяною і не приймає Божого спасіння в Ісусі Христі.

Практика християнського життя

Нещодавно в церкві, де я звершую служіння, до мене пішла сестра в Господі з сумним виразом обличчя. Виявилося, що в неї (християнки!) на серці гріх, в якому вона щиро бажає покаятись і отримати прощення. Разом ще з одним служителем ми пішли до молитовної кімнати, де після короткої бесіди, схиливши коліна, помолилися. Зі сльозами на очах, сповідуючи свій гріх, помолилась сестра, потім помолвився я. По закінченні молитви я відкрив Писання і прочитав такий текст: *«Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити та очистити нас від неправди всілякої»* (1 Івана 1:9). На підставі цих слів та визнання гріха й щирого покаяння цієї душі, я заохотив її вірити в те, що Бог простив її гріх. Повіривши в те, що Господь вірний і праведний, щоб простити визнаний гріх, сестра пішла з легким серцем, з вірою й відчуттям прощення свого гріха. В цьому випадку я не сказав: «Прощається тобі гріх твій!», тим самим ніби відпускаючи її гріх, а радше я об'явив про те, що її гріх прощено Богом. Я сказав: «Вірте, що на основі Божого Слова та вашого щирого покаяння ваш гріх прощений!» Ось такий короткий практичний випадок з християнського життя на тему цієї статті.

Висновок

Підбиваючи підсумок цієї теми, хочу сказати, що ми, євангельські християни, віримо в те, що, як і раніше, так і сьогодні, лише Бог може прощати гріхи, бо прощати може Той, проти Кого звершено гріх, а гріх завжди передусім спрямований проти Бога. Давид в одному зі своїх Псалмів каже так: *«Тобі, одному Тобі я згрішив...»* (Пс. 51:6), хоч ми знаємо, що згрішив він проти людей.

А ми, Його Церква, Його служителі, знаючи, що Христос прийшов у цей світ, щоб постраждати за гріхи людей і дарувати їм прощення, можемо лише оголошувати про прощення гріха. І робимо це владою Слова Божого та на підставі особистого дієвого покаяння людини!

Володимир БРИЧУК,
пастор церкви ЄХБ с. Колоденка.

**Ми віримо, що церква
не може ні звершити
покаяння за людину, ні дати
їй прощення гріхів. Церква
може лише проповідувати
про це, як і сказав
Христос! Покаятись має
кожна людина особисто
і у відповідь на це Бог
прощає їй в ім'я Спасителя
нашого – Ісуса Христа.**

АСПЕКТИ ПРОЩЕННЯ

Кожному з нас доводилося чути на свою адресу чи говорити комусь такі слова: «Прощаю», «Прости», «Прощаю, але не забуду», «Не прощу ніколи!» Скільки надій або ж відчаю, страждань або ж втіхи, примирення або ж воєн залежало тільки від єдиного: чи змогла одна людина простити іншій. Упродовж всього свого життя ми не раз опиняємося на боці винуватця або того, хто прощає.

Прощення... Що це таке? В чому його суть? Чому так хочеться бути прощеним і так важко комусь простити? Лише вісім літер, а значення, зміст і розуміння цього слова важко викласти і неможливо передати на кількох аркушах паперу.

Образа зводить високу стіну між людьми, руйнує взаємини в родині, робить чужими близьких людей. Тут не обійтися без прощення. Прощення — це найважливіша заповідь для кожного християнина, без виконання котрої неможливо любити, творити мир, зростати у вірі, щасливо жити в шлюбі. Прощення — це сутність Благої Вістки, це основа Божої любові до нас. В Євангелію від Луки 6:37 читаємо: «... прощайте, то простять і вам».

На жаль, у людей є безліч способів розчаровувати або ж образати

один одного. Боляче, коли обранець не виправдовує наших сподівань; прикро, коли партнер нас просто використовує. Важко переживати відкрити зневагу.

Життя кожного з нас сповнене і болем, і образою, і почуттям приниження гідності, і гіркотою жадливої несправедливості, знедоленням, неприязню, неприйняттям, розчаруванням... Ці ідкі почуття йдуть пліч-о-пліч із нами. Іноді вони навіть врастають у нас, міцно тримаючи наше серце своїми чіпкими лабетами. А ми, здається, і не збираємося звільнитися від них, хоча мучимося, страждаємо та плачемо. Виявляється, простити не завжди легко, і не завжди вдається, однак всі ми розуміємо, що прощення — це добре. Проте далеко не кожен із нас розуміє, як погано не прощати, які наслідки тягне за собою непростення.

Важко простити не формально, а щиро батькові, котрий знущався з тебе і матері; важко простити матері, — розпусниці, п'яниці, — коли ти знедолений поневіряєшся по людях. Важко простити чоловікові, коли ти після операції лежиш у лихоманці в реанімації, а він — з коханкою у «відрадженті». Важко простити гвалтівникові; важко — тому, хто поглумився з твоєї дитини, хто розбив твою сім'ю, хто взяв у борг і не віддав,

хто відсудив батьківську спадщину, відібравши єдине житло...

Звісно, простити важко. Але погодьтеся (ті, хто це пережив), яку велику цілющу силу криє у собі прощення! Лише ця сила може відділити образу від того, хто нас скривдив, може дозволити бачити людину, а не її вчинок, який так боляче нас уразив. Багато людей перебувають у скutoму духовному стані, не мають радості життя, добрих плодів, свободи духу і душі тільки тому, що не можуть простити. Вони не здогадуються, що непростення — корінь їхньої духовної слабкості та багатьох інших проблем. Хто має у своєму серці дух непростення, той перебуває в програші, а наслідки цієї поразки буде відчувати не тільки він, але і всі його близькі. Через те так важливо вміти щиро прощати.

Прощення — це одночасно і дар Божий, і праця духу, і волі, і загалом душі. До прощення залучені щонайменше дві особи. Одна — це та, котра вчинила якийсь прогріх, а інша — яка стала жертвою цього прогріху. Прощаючи, ображений відмовляється від свого права на справедливую відплату, вирішуючи не відповідати кривдникові по його заслугі. Якщо кривдник кається і приймає прощення, минулі стосунки відновлюються.

Як бачимо, прощення завжди підносить людину над образами і над вчинками кривдника та обеззброює його. Здатність прощати дарує нам Бог, але рішення простити має прийняти людина індивідуально. Прощення є єдиним способом відновлення гарних взаємин. Воно народжує мир з Богом та ближнім, звільняє ображеного і кривдника з рабства гріха та є виявом Божого в людині.

Народна мудрість каже: «Вчинити погано з гарною людиною — це по-диявольськи; вчинити добре з доброю людиною — це по-людськи; вчинити добре з поганою людиною — це по-Божому». Часто людям дуже хочеться чинити не «за духом», а «за плоттю», мститися кривднику. Це — пастка диявола. Слово Боже застерігає в Посланні до римлян 12:19: «Не мститься самі, улюблені, але дайте місце гніву Божому, бо написано: «Мені помста належить», Я відплачу, говорить Господь».

Щоб глибше зрозуміти, що таке істинне прощення, розглянемо те, чим воно не є.

ПРОСТИТИ — ЦЕ НЕ ОЗНАЧАЄ:

1 Просто забути. Якби ми забували те, що заподіяли нам кривдники, то необхідність у прощенні постійно зменшувалася б, доки зовсім не зникла б. Але саме через те, що ми не можемо забути, Господь вчить нас прощати. Прощення призводить до забуття, а не забуття до прощення.

2 «Зам'яти конфлікт» чи просто сказати: «Все добре», «Нічого страшного». Це поверхневий підхід, і він не призводить до бажаного результату.

3 Оправдати кривдника, примиритися з несправедливістю (Іс. 3:20; Пр. 24:24). Виправдання гріховного вчинку є поштовхом грішника до подальших гріховних вчинків.

4 Виявляти мовчазну терпимість (Мт. 15:15-17; Як. 4:17; 5:19). Наприклад, чоловік повсякчас зраджує свою дружину, а вона нічого не каже, постійно терплячи його нетривалі зв'язки деінде. Це тільки призводить до погіршення ситуації. Таке «терпіння» не вирішує проблеми.

5 Бути байдужим (Пр. 1:32). Зазвичай, це втілюється у таку фразу: «Це твої проблеми, мене це не стосується!» Істинне прощення не робить вигляд буцімто нічого не відбулося, але шукає миру і вирішення наявних протиріч.

6 Покладатися на внутрішній спокій чи сумління, яке в даний ситуації не осуджує. Осудження сумління — це ознака непростення і почуття провини (1 Ів. 3:20). Не власні почуття спонукають до дії волі, а дія волі призводить до миру та спокою в серці.

7 Здобути перемогу над кривдником (Фил. 2:3-4). Не можна «прощати» з метою провчити кривдника. «Я ж тобі казав про твою неправоту, тому я тобі прощаю, але надалі слухай того, що я тобі кажу». Така дія не є істинним прощенням. Вона принижує прощеного і має на меті не досягнення миру, а піднесення свого «я» через приниження іншого.

ІСТИННЕ ПРОЩЕННЯ:

1 Не висуває ніяких умов і його не можна заробити. Прощення дарують з любов'ю, і воно звільняє винуватця від сплати боргу. Прощення — це дар не «за заслуги», воно виходить з глибини люблячого серця, в якому «любов все покриває». Прощення, котре починається зі слова «якщо», — не прощення, а вигідна оборудка. Зразком безумовного прощення є Боже прощення грішників. Простити без умов — означає: зняти з іншого всю провину, відмовитися від права помститися (провчити) і зичити блага кривдникові.

2 Щире, воно виходить із глибини душі, торкається духу, розуму, волі, почуттів. Це, наперед, вольова дія. Часто нам не хочеться прощати, але це необхідно зробити від щирого серця, знаючи, що при цьому зруйнується канал дії сил зла і відкриється простір для дії Бога.

3 Бере ініціативу в свої руки і не чекає перших кроків від кривдника (Лк. 12:58; Мт. 5:23-25). Не чекай, доки кривдник прийде. Йди першим, навіть якщо тобі здається, що ти зовсім не винен. Дуже часто в тому, що стається, є частка і нашої провини.

4 Має на меті підвищити іншого, допомогти йому (Лк. 14:11). Таке прощення ніколи не ставить за мету провчити кривдника, а навпаки, взяти його тягар на себе.

5 Не веде ліку (Мт. 18:22). Навіть після двадцятого прощення ми маємо дивитися на кривдника як на такого, що нас ніколи не ображав.

6 Це вияв сили, а не малодушності, шляхетності, а не безпринципності. Прощати завжди важче, ніж кривдити чи ображати. Для прощення потрібно багато зусиль, любові, віри і чистоти серця. Прощення — це частка сильних духом. І.Ф.Шиллер писав: «Сильніше від усіх перемог — прощення».

7 Дає, а не забирає, жертвує, а не просить. Істинна любов виявляється в тому, що чимось потрібно пожертвувати. Істинне прощення жертвує часом, коштами, турботою, увагою, зусиллями, людською думкою заради Божої істини.

8 Виявляється у всій повноті. Воно має бути повним і остаточним, як простив нам Христос: раз і назавжди.

9 Не відкидає своїх кривдників, а приймає їх такими, якими вони є. Наблизьтеся до них. Огорніть їх своєю турботою. Не завжди після прощення кривдники змінюють своє життя та поведіння. Ми повинні пам'ятати, що змінити людину може тільки Бог, а ми не повинні стояти на заваді цьому.

10 Йому властиві повне примирення, позитивні емоції, мир у серці та любов до кривдника. Прощення приносить мир із Богом, мир один з одним, радість у стосунках, увагу і співчуття, сприяє взаєморозумінню та духовній єдності.

* * *

Для повноти дії Божої благодаті, що прощає, необхідно не тільки вчитися прощати, але і просити прощення. Для досягнення прощення потрібно постійно пам'ятати, що джерело нашого прощення — в Господі.

Прощення — складний процес, адже прощати важко, але не прощати — не правильно. Прощення потребує духовної глибини і душевної шляхетності. Воно не можливе без любові. Там, де люблять, там і прощають, там і саме прощення буде життєдайною дією любові.

Прощення — це реальна присутність небесного, Божого в кожній людині. Це нагадування про Бога, Який прощає, і про те, що людина створена для любові, святості, доконалого вічного життя у вічному царстві любові і єднання з Богом.

Прощення — це сила християнства. «*А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві, прощаючи один одному, як і Бог через Христа вам простив!*» (Еф. 4:32).

Володимир ДОБРОЧИНСЬКИЙ,
пастор церкви ЄХБ с. Бронники

ПРОСТИТИ — НЕ ОЗНАЧАЄ ЗАБУТИ

МАРТИН де ГААН

Як на мене, ми якось не так розуміємо прощення. Якесь воно не таке те прощення, яким мало би бути і про яке ми говоримо. А може, ми прощенням називаємо зовсім і не прощення?

Приміром, як потрібно прощати своїм кривдникам: кожному зокрема та всім разом? Адже як часто трапляється? Образить хтось когось, а потім каже: «Винен. Простіть. Хто старе згадає... Ви повинні мені простити». Варто промовити кілька слів, — і все стає догори дригом. Кривдник, як спритний борець, звільняється від захоплення і сам опиняється зверху. Тепер уже той, кого він образив, стає винуватим, і саме він повинен простити і забути. А не простить — йому можуть нагадати, що Христос сказав: «Ви не простите — і вам Отець Небесний не простить» (Мт. 6:14,15).

А чи можна так простити, щоб той, кому людину образили — як раз плюнути, все-таки зрозумів, що за свої вчинки потрібно відповідати?

Давайте зазирнемо у Біблію. Там зовсім не те написано, що нам зазвичай здається.

Простити — це не забути

Бувають образи, які забути легко (варто лишень перестати носитися з ними), а бувають і такі, котрі не забудеш, хай як стараєшся. А тобі кажуть, що ти повинен їх забути, а коли не можеш, — це твої проблеми. Бог, пояснюють тобі, прощає і забуває, і якщо ти когось хочеш простити, будь ласкавий, забудь завдану тобі образу.

Але хто сказав, що Бог — забудько? Від першої до останньої сторінки Біблії мова йде якраз про те, що Господь пам'ятає гріхи народу Свого. І в Старому, і в Новому Заповітах часто-густо йдеться про те, як Бог прощав гріхи народу Божому. Ці оповіді про гріхи та їх прощення саме для того і записані в Біблії, аби було ясно: у Бога ніхто не забутий і ніщо не забуте.

А коли Господь говорить, що не «згадуватиме» наших гріхів, то мова йде про те, що Він їх не згадає проти нас і не звинуватить нас у них. Бог хоче, щоби ми знали: Він не списує нас із рахунків і не вважає нікчемними за те, що ми в чомусь не виправдали Його довіри. Навпаки, даруючи нам Своє прощення, Бог звільняє нас від сплати боргу, якого нам нізащо довіку не виплатити, і переконує в тому, що Він любить нас серйозно і назавжди.

Простити — не означає зробити вигляд, наче нічого не було

Людина розкаюється у своєму гріху і запитує: «Чому ж ти на мене дуєшся? Я ж визнала, що не мала рації. Бог мені простив, у Біблії сказано прощати, а ти не прощаєш?» Простити — не означає, що все почнеться з нуля, неначе нічого й не було. Бувають такі наслідки, яких не вирубаєш ані сокирою, ані найщирішим жалем і покайням. Бог простив Адаму і Єві, але в Едем їм вхід заборонив. Він простив і Мойсею, але в обітовану землю його не ввів. Бог простив Давидові перелюб і вбивство, але дитину, народжену від перелюбу, у царя забрав.

Прощення передбачає, що гріх тягне за собою наслідки. Той, хто прощає кривдникові, має повне право з мудрістю і любов'ю,

без помсти і злоби попросити відшкодувати завданий збиток, оформити необхідні документи, запитати, що думає кривдник зробити, аби в майбутньому таке не повторилося. Та й узагалі, той, кого образили, може попросити, щоби йому дали час оговтатися. Тут не можна поспішати, не можна миттєво вирішити абсолютно все. Інакше це буде не прощення, а лицемірство, не любов, — а показуха.

Прощення починається не з нас

У Біблії сказано, що Першим нам простив Бог, раз і назавжди простивши минулі, нинішні і майбутні гріхи всіх, хто вірить, що хресна смерть Його Сина була розплатою за наші неспокутувані борги. Кожен, хто увірує в Сина Божого, може бути впевненим у тому, що Бог перекреслює список усіх наших гріхів, котрий зберігається на небесах, і навіки виправдовує нас завдяки вірі в Христа. І сьогодні Бог продовжує прощати (вже по-сімейному) тим, хто сповідується у всіх своїх гріхах перед Отцем Небесним (1 Ів. 1:9). Ця, друга, ріка прощення тече вже в сім'ї Божій і змиває своїм бурхливим потоком все, що заважає дітям бути в нормальних стосунках з Отцем.

Ось яке незбагненне за шириною і глибиною прощення! Саме це мав на увазі Христос, коли розповідав про чоловіка, якому простили неймовірно величезний борг (за сучасними мірками, ця сума сягала кільканадцять мільйонів доларів), а він відмовився простити своєму боржникові якісь копійки (Мт. 18:21-35). Наш Наставник розповів цю притчу для того, щоби нам стало ясно: щось не те ми робимо, коли приймаємо від Бога океан милості, а самі і жмені доброти та милосердя шкодуємо для тих, хто благає нас про них.

Висновок — один. Як сам отримуєш від Бога прощення без міри, так і іншим, своїм кривдникам, давай скуштувати Боже прощення, яке цього разу вже через тебе виливається на них. Христос сказав учням: «Уважайте на себе! Коли провиниться твій брат, докори йому, а коли він покається, то вибаг йому. І хога б сім раз

денно він провинивсь проти тебе, і сім раз звернувся до тебе, говорячи: Каюся, вибаг йому!» (Лк. 17:3,4).

Прощення призначене не для особистого користування

Від духу непростення, небажання розлучитися зі своїми образами користі мало, такий дух руйнує людину. І тому багато хто вважає, що прощати потрібно не стільки заради того, хто тебе образив, а заради самого себе, щоби тобі ж краще було. Деяких обурює навіть сама думка про те, щоб кривдникові зробити щось добре.

Та якщо Бог задумав прощення як просто одну з процедур для підтримки тілесного і душевного здоров'я, зцілення ран, то чому ж Він тоді сипле нам сіль на ці рани і радить прощати кривдникам не «заочно», а дивлячись їм у вічі і лише після того, як ті скажуть: «Каюся» (Лк. 17:1-4)?

Христос нас навчає прощати іншим не для того, аби відновити власну душевну рівновагу, що похитнулася. Допомогти нам позбутися злості і мстивості, що роз'їдають душу, — це

лише частина того, що мав на увазі Христос, говорячи про прощення, так би мовити, його побічний ефект. Як Бог нам прощає ради нас же самих, так і від нас Він чекає того ж: що ми даруватимемо прощення тим, хто його просить. І не просто чекає, але дає нам силу Своєї благодаті, яка діє в нас.

Іноді потрібно з любов'ю відмовити в прощенні

Бог із любов'ю відмовляє в прощенні тим, хто не збирається каятися і змінюватися. Хоча Його це дуже засмучує, Він не може простити провини тим, хто свідомо і наполегливо відмовляється визнавати свої гріхи. І нам потрібно брати приклад із Бога. Він навчає нас засмучуватися, коли ми стикаємося з людським егоїзмом; з любов'ю викривати тих, хто нам завдає лиха; і бути чуйними до керівництва Його Духа, Котрий підказує, коли потрібно прощати, а коли відмовляти в прощенні (Мт. 18:15-17; Лк. 23:34).

ПРОЩЕННЯ — це:

- не виправдання, зізнання чи пояснення того, чому з вами так повелися;
- не забуття образи й очікування того, що час залікує всі рани;
- не молитва до Бога про прощення вашим кривдникам;
- не молитва про те, щоб Бог простив вам за грубість і ненависть до свого кривдника;
- не заперечення факту, що вам дійсно завдали болю. Адже є чимало людей, які зазнали більше страждань, аніж ви.

ПРОЩЕННЯ — це звільнення іншої людини від обов'язків, які накладає на нього заподіяне вам зло. Це милість до того, хто провинився, поблажливість до провини, амністія.

ПРОЩЕННЯ — це відмова від свого права помститися, незважаючи на те, що людина завдала вам болю. Це є акт передачі всієї ситуації в руки Божі, щоб Він зміг виправдати вас як верховний Суддя того, що є правильно і неправильно.

Простити — не значить повністю про це забути, це означає, що ви повинні віддати це Богові.

У сиву давнину Ісус Христос розкрив людям золоте життєве правило: «...*прощайте, то простять і вам*» (Лк. 6:37). Отже, прощення — це здоровий добродетельний вчинок, який звільняє людину від тягаря, дає новий пульс, нове дихання та новий початок. Прощення завжди несло і несе у собі мир, радість та блаженство. Воно зрушує найвищі поривання душі. Іншими словами, прощення — це християнство в найкращому його вияві.

З перших сторінок Біблія нам відкриває, що людина згрішила проти Бога і що через перших людей наступні покоління стали грішними. Гріх — це єдине, що

Бог за Своєю сутністю в Богом люблячим. Він бажає спасати нас, адже Йому не приносить задоволення смерть грішника.

став Ісус Христос. «...*Що Його Бог дав у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніших вчинених гріхів, за довготерпіння Божого, щоб виявити Свою правду за теперішнього часу, щоб бути Йому праведним, і виправдувати того, хто вірує в Ісуса*» (Рим. 3:25-26).

Кожна людина повинна зрозуміти, що Бог за Своєю сутністю є Богом люблячим. Він бажає спасти нас, адже Йому не приносить задоволення смерть грішника: «*Скажи їм: як живий Я, — говорить Господь Бог, — не прагну смерті несправедливого, а тільки щоб вернути несправдлив-*

БЛАЖЕНСТВО ПРОЩЕННЯ

стає на заваді отримати людині спасіння і увійти в небо, бо «*не ввійде до нього ніщо нечисте*» (Об. 21:27).

Як же усунути ту перешкоду, яка стоїть на шляху в кожній людині, котра бажає увійти в небо?

Бог передбачив спасіння людини саме через прощення її гріхів. Чи не прощення відкриває людині вільний вхід у Небесне Царство? Якщо Бог прощає людині всі її гріхи, тоді ніщо не може завадити потрапити туди.

У Старому Заповіті в значенні прощення вживалося три слова. Одне з них означало «покрити», друге — «відсунути» або ж «усунути» і третє — «відправити геть». А вже у Новому Заповіті прощення — це відокремлення грішника від гріха через Жертву Христа Ісуса та на підставі чистої благодаті.

Якщо грішник порушив Божий Закон, то простити йому має право тільки Бог. Якщо ви вкрали в мене якусь річ, я можу вам простити, але якщо ви порушили Кримінальний кодекс, я допомогти тут вам уже не спроможний.

Слово Боже чітко вказує нам, що тільки жертва крові може відкупити гріх і скоротити гнів Божий, простити грішника. У Старому Заповіті ми знаходимо Божі слова, сказані ізраїльському народові: «...*бо душа тіла — в крові вона, а Я дав їй для вас на жертівника для очищення за душі ваші, бо кров та — вона очищує душу*» (Лев. 17:11).

Тут Бог говорить про кров і про тіло тварин. Апостол Павло знову ж таки нагадував у свій час євреям: «*І майже все за Законом кров'ю очищується, а без пролиття крові не має відпущення*» (Євр. 9:22). Тому кожен єврей знав, що за скоєний гріх потрібно пролити кров чистого та непорочного ягняти чи іншої тварини. Ніхто не міг отримати прощення без заступницької жертви.

Біблія чітко каже, що Божі гнів та справедливість не повинні применшувати в нашому розумінні Його прощення. Саме ця унікальна книга відкриває нам те, що від початку і до кінця жоден грішник не міг і не може викупити свої гріхи. Коли б навіть він зібрав дорогоцінності всього світу, все одно цієї плати було б недостатньо. Тому-то для викуплення гріха потрібна була досконала жертва. Обов'язково повинна була пролитися кров невинної заступницької жертви. І ця жертва не просто мала понести символічне, але повне покарання за провини. Ось що пише нам пророк Ісаї: «*А Він був ранений за наших гріхи, за наші провини Він мучений був, — кара на Ньому була за наш мир, Його ж ранами нас uzдоровлено!*» (Іс. 53:5). Саме така досконала жертва могла задовольнити вимоги Божої справедливості та примирити грішників із Ним.

І саме на цю жертву вказав апостол Павло римлянам. Цією жертвою

вого з дороги його, і буде він жити!...» (Єз. 33:11).

Біблія відкриває нам іще одну істину: померти за гріх людей повинен був Той, Хто не був грішним. Саме Божий Син — Єдиний, Хто став заступницькою Жертвою, і саме Його смерть на хресті дарувала викуплення через прощення гріхів. Ця доктрина, заступницького викуплення, є єдиною основою Божого прощення. Підґрунтя примирення грішника з Богом — це реальність того, що Христос помер, понісши провину за наші гріхи. Він помер як заступницька Жертва, зайнявши наше з вами місце на хресті. Він узяв на Себе наше покарання і дав Богові свободу це залічити нам у праведність.

Пам'ятаймо, прощення — це особлива і надзвичайна тема. Адже Бог дивиться на прощення досить серйозно, настільки серйозно, що не залишає нам альтернативи. Чому? Тому що неможливо мати близькі стосунки з Богом та любов до людей, якщо в серці гіркота, кривда та непростення. Але де прощення — там свобода, там духовна сила, задушевний спокій та солодке спілкування з Небесним Отцем. Де прощення — там серце, народжене згори, там оновлене життя, благословенне Богом. Тому прощайте завжди і будете прощені Богом.

**Володимир НЕСТЕРУК,
пастор, заст. голови ООЦ ЄХВ
Рівненської області**

Отче, прости їм...

Гіркота була в словах, які вимовлялися тієї п'ятниці. Із натовпу роззяв: «Зійди з хреста, якщо Ти — Син Божий!» Із групи церковних ієрархів: «Інших спасав, а Самого Себе не можеш спасти!» Із рядів воїнів: «Якщо Ти — Цар Юдейський, то спаси Само-го Себе!»

Гіркі слова. Їдкі від сарказму. Сповнені ненавистю. Неша-нобливі. Невже замало, що розп'яли? Невже не досить, що із «злочинцями був порахований»? Чи цвяхів мало було? Або ж терновий вінок виявився занадто ніжним? Або ж тілесне по-карання минуло дуже швидко?

Для когось, без сумніву, так воно й було. Петро, зазвичай, не схильний до численних метафор, каже, що перехожі «лихословили» розп'ятого Христа. Вони не про-сто кричали, вигукували чи волали — вони «кидали» словесні камені на Нього. Вони навмисне старалися завдати болю, а тепер навмисне старалися вдарити. «Ми понівечили Твоє тіло, а тепер зломимо Твій дух». Отже, натягнувши лук фарисейства, випусти-ли в Сина Божого гострі стріли, напоєні смертельною отрутою...

Зі всіх сцен, які відбувалися біля хреста, ця гнівить мене найбільше. Щоразу запитує: що ж це за люди, котрі знущуються з того, хто вмирає? Яким же підлим і нищим треба бути, щоб насміхатися з того, чье тіло в місиво перетворене батоном? Хто може бути настільки черствим і байдужим, щоб сіллю зневаги посипати рани, котрі ятрать? Хто може тиснути з людини, посадженої на електричний стілець? Хто може цинічно сміятися і тицяти пальцем у злочинця із зашморгом на шії?

Чи не здається вам, що диявол зі своїми демонами — ось справжня причина мерзенних дій? І навіть злочинець, який поруч на хресті, наносить свій останній удар: «Якщо Ти — Христос, то спаси Себе і нас!» Того дня слова, які кидалися, немов каміння, мали одну мету: влучити і поранити. Нема нічого болючішого, аніж слова, якими навмисно хочуть завдати болю. Ось чому Яків називав язик вогнем. За будь-яких об-ставин його опіки шкідливі та згубні.

Але я не відкриваю вам нічого нового. Не сумніваюся, що й ви отримували свою долю слів, які ранять. І відчували на собі жало насмішок. Хтозна, можливо, відчуваєте й досі. Хтось, поважний і бундючний, кидає вас на підлогу гнівними словами або необережною обмовою. Ви лежите зранений, а може, й стікаючи кров'ю. Можливо, вам хотіли завдати болю, а може, й ні — це вже нічого не важить. Рана глибока. Образа в душі. Роз-бите серце, травмована гордість, побиті аж до синців почуття.

А може, це — ваша рана стара? І хоча стріли давно нема, її наконечник все ще там причаївся і сидить безпечно під шкірою. Несподівано стара рана оживе і почне ятрити від жорсткості ще не прощених слів.

Якщо ви страждали або зараз страждаєте від чийось слів, то, думаю, зрадієте, коли дізнаєтеся, що є бальзам, який вгамує ваш біль.

Поміркуймо над віршем 2:23 із Першого послання Петра: «Коли Його злословили, Він не злословив взаємно; страждаючи, не погрожував, а передавав те Судді Праведному».

Ви зрозуміли, чого **не робив** Ісус? Він «не лихословив взаєм-но»... Він не сперечався у відповідь. Він не казав: «Що, боїтеся в лице сказати?», «Я покажу вам, дайте лише воскреснути!» Такі погрози не злітали з вуст Христа.

Ви зрозуміли, що Ісус **робив**? Він «передав Тому, Хто судить справедливо». Простіше кажучи, Він залишав суд для Бога. Він не вимагав вибачень. Не посилав людей, щоб знайшли і привели кривдників. Помста не входила в Його плани — все відбувалося з точністю до навпаки: Він просив захисту: «Отче, прости їм, бо не знають, що чинять вони!»

Так, гіркота була в словах, які звучали того ранку як міг Ісус захищати Своїх безжалісних вбивць, коли тіло корчи-лося від болю, коли очі були налиті кров'ю, а легеням забракло повітря, щоб дихати. Ніколи, ніколи не бачив такої любові.

Людина, котра заслуговувала помсти, не отримувала її від Ісуса. Ісус не мстив. Навпаки, Він вмер за них. Хто ще здатен на таке? Я не знаю цього. Знаю інше: несподівано мої рани стають не такими пекучими, а моє невдоволення і важкі почуття здаються зовсім не важкими. Інколи мене дивує: невже ми не бачимо, що любов Христа до людей, від яких Він прийняв муки, така ж велика, як і страждання, які поніс на Собі?

Макс ЛУКАДО.

А нам прощено?

Нам, віруючим, не раз доводилося зустрічати людей, які ставили таке запитання: «Як ви можете стверджувати, що вам прощені гріхи і що ви будете в небі?» Певно, хочете почути мою відповідь на це запитання, однак до цього ми повернемося пізніше.

Пригадую, як після одного євангелізаційного служіння до мене підійшов сивочолий чоловік. Я відчув, що він хоче про щось мене запитати. Зупинившись, я привітався і потис його мозолисту руку. Тоді дідусь з усмішкою на вустах запитав: «Скажіть мені, будь ласка, чи має людина право так упевнено говорити?» (Він мав на увазі вищезазначене запитання). Знову утримаюся від відповіді. Перш ніж говоритимемо на цю тему, запитаймо себе: «А чи прощений я? Чи буду я з Ісусом на небі?» Чи маєш ти, любий читачу, тверде переконання, що свого часу будеш зі Своїм Богом на небі?

У багатьох уривках Слова Божого апостол Павло пише до ефесян та колосян таку думку: «...ви-зволів нас із влади темряви й переставив нас до Царства Свого улюбленого Сина, в Якім маємо відкуплення і **прощення** гріхів» (Кол. 1:13-14; Еф. 1:7). Люди, яким були адресовані ці послання, дійсно, в минулому були, на людський розсуд, великими грішниками: «мертві, діти гніву, швидкі до злих діл». Вони поклонялися ідолам. Усе їхнє життя було наповнене гріхом. Але одного разу ці люди «перемінилися від новою розуму» та отримали прощення. І аби запевнити навернених до Ісуса у тому, що вони дійсно прощені, апостол Павло пише низку листів, у яких наголошує на тому, що прощення вони отримали безапеляційно. Це не була якась вигадка чи просто людське бажання. Апостол Павло

чітко і обґрунтовано стверджує свою думку. Тому-то, якщо нам хтось каже, що ніхто з людей не знає про прощення своїх гріхів, то тим самим він ставить під сумнів послання апостолів і саму суть Євангелія. Якщо віруючі люди, котрі жили на початку ери християнства знали про те, що їм Сам Христос простив гріхи, то чому ми, люди XXI сторіччя, котрі покаялися і прийняли Христа, не впевнені у прощенні своїх гріхів?

Основа Божого прощення

Ми по-своєму, так би мовити, по-земному оцінюємо прощення людини Богом. Тому нам важко збагнути, як Бог одночасно може бути справедливим і Таким, Який прощає, Спасителем і Таким, Який карає. Людині ж, котра йде проти Божої волі і котра живе гріховним

життям, ще важче це зрозуміти. Її гріхи настільки громіздкі та гнітючі, що вона не може підвести очі до неба, до Голгофи. Ці гріхи, немов величезна гора, затуляють собою образ Відкупителя. Тоді людина, заходячи у глухий кут, у безсиллі вигукує: «Хіба є той, хто може це простити?» Звісно, є! Тільки кров Ісуса Христа може зруйнувати цю темну гору гріха і дати радість в особистому спасінні. Але спочатку кожен із нас повинен усвідомити, що є грішником, і що має потребу у прощенні гріхів. І тоді Бог починає очищувати нас. Він, «вірний та

Деякі віруючі запитують: «Чому я не відчуваю, що мої гріхи прощені?» У відповідь на це запитання пропонуємо чотири ймовірні варіанти. Виберіть, який із них є прийнятним для вас:

① Ви розкаялися у своєму гріхові, попросили у Господа прощення, але не відчуваєте цілковитого омилтя своїх гріхів кров'ю Ісуса Христа. Такий стан зумовлений тим, що диявол не хоче відпустити вас від себе. Ниточка, за яку він смикає вас, похитуючи вашу впевненість у спасінні, — це почуття провини. Воно виявляється в тому, що диявол всіляко нагадує про ваші минулі гріхи, аби ви не почувалися прощеними і виправданими. Затямте, сатана — обмовник (Об. 12:10), він зводить різні наклепи на вас Богові. Однак, ви у такому випадку повинні перестати прислухатися до брехні диявола і почати прислухатися до вічної та незмінної істини Слова Божого. Отож, якщо Бог пообіцяв простити, то Він це зробив.

② Можливо, ви не відчуваєте, що вам прощено, тому, що живете не вірою, а емоціями. У вашій ситуації ми хочемо вам нагадати біблійну істину: «...праведний житиме вірою» (Рим. 1:17, Евр. 10:38). Припиніть постійно покладатися на власні почуття, почніть жити вірою.

③ Невпевненість у спасінні може бути зумовлена й тим, що ви нещиро розкаялися у своїх гріхах. А тепер Господь викриває вас через ваше сумління.

④ Якщо ви думаєте, що вам не прощено, можливо, ви продовжуєте жити в гріху. Покаятися — означає не тільки усвідомити і розкаятися в своєму гріхові, але і відвернутися від нього та більше його не робити. Якщо ж ви живете в гріху, то закликаємо вас перестати грішити і звернутися до Господа у щирій молитві покаяння.

праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Ів 1:9). Завдяки Божій благодаті Христос узяв на Голгофу нашу темну гору гріха і в такий спосіб звільнив від покарання. В нашому Спасителєві ми здобули право залишити старе й гріховне та наповнитися благодаттю і силою Ісуса Христа. Наша віра і ця істина дають нам упевненість в нашому прощенні і в нашому спасінні. Така суть Божого прощення.

Прощення як дар Божий

Прощення — це цінний подарунок від нашого Господа. Бог любить людей, але ненавидить гріх, тому пропонує грішникам прощення на знак примирення із Собою. Якщо ж людина відмовляється від прощення, вона одночасно прирікає себе на неминуче по-

карання. Читаючи Послання до євреїв 9:22, знаходимо таку істину: «І майже все за Законом кров'ю очищується, а без пролиття крові не має відпущення». Безгрішний Ісус Христос помер на хресті, ставши Єдиною прийнятною та досконалою Жертвою за гріхи всього світу. І тільки завдяки великій любові до нас, людей, і Його смерті, ми отримуємо прощення наших гріхів. Своїми стражданнями та Своєю смертю Господь узяв на Себе покарання всього світу. «А Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був, — кара на Ньому була за наш мир, Його ж ранами нас уздоровлено!» (Іс. 53:5) Але це ми отримуємо не автоматично, скажімо, від народження. Прощення може отримати будь-хто, а як і за яких умов, читайте нижче.

Що потрібно зробити для отримання прощення гріхів?

Для цього потрібно виконати три умови, або зробити три кроки.

1. Визнати свої гріхи. Щоб отримати від Господа у подарунок прощення, налагодити

гарні стосунки з Богом, тобто визнати себе грішником і в таїні розказати Богові про свою гріховну суть. Доти, доки ми про свій гріх не розкажемо Богові, він відділятиме нас від Нього, немов велика стіна. Визнання нашої гріховності відновлює взаємини з Богом.

2. Кожен особисто повинен прийняти рішення покаятися та відвернутися від своїх гріхів. «Хай безбожний покине дорогу свою, а крутій — свої задуми, і хай до

Господа звернеться, — і його Він помилує, і до нашого Бога, бо Він пробаचाє багато!» (Іс. 55:7).

Отже, покаяння є дуже важливим кроком. Ми повинні покаятися у своїх гріхах, відвернутися від свого гріховного минулого та розпочати зовсім інший спосіб життя. Це зробити самотужки дуже складно, практично неможливо. Однак, якщо людина звертається по допомогу до Бога, то Він дає силу Духа Святого змінитися на краще. Тільки Божа сила допоможе нам подолати перешкоди і здобути перемогу над гріхом.

У Євангелію знаходимо чудовий зразок отримання прощення. Це змальовано у притчі про блудного сина, котрий не просто усвідомив свою гріховність, а й почав діяти, сказавши: «Встану і піду!»

Сьогодні багато людей хочуть отримати Боже прощення, але при цьому не бажають змінити своє життя. На це Слово Боже каже: «... Бог осміяний бути не може...» (Гал. 6:7). Господня благодать та милосердя сходять на тих, які приходять до Нього із щирим смиренням і великим бажанням змінити своє життя. Після покаяння Бог не залишає нас напризволяще у цьому світі. Сила Святого Духа огортає нас і веде непростю життєвою дорогою.

3. Дивитися на світ по-новому. Наші очі повинні бачити у людях щось добре. Всі ми є великими грішниками, відмінність лише у тому, що одні — прощені, а інші — ні. Та, незважаючи на це, ми усіх повинні любити та всім прощати, бо й нам свого часу було прощено багато: «І коли стоїте на молитві, то прощайте, як маєте що проти кого, щоб і Отець ваш Небесний пробачив вам прогріхи ваші (Мк. 11:25).

Як можемо бути впевнені, що ми прощені?

Господь ніколи не обманує і не змінює свого слова. «Бог не чоловік, щоб неправду казати, і Він не син людський, щоб Йому жалкувати. Чи ж Він був сказав — і не зробить, чи ж Він говорив — та й не виконає?» (Чис. 23:19). Якщо Він сказав, що

прощає визнаний гріх, то ми можемо не сумніватися, що Він виконає Свою обітницю. «А коли ми невірні, зостається Він вірним, бо не може зректися Самого Себе!» (2 Тим. 2:13).

Впевненість у прощенні наших гріхів базується на авторитеті Священного Писання. Тож будемо довіряти Біблії. Саме у ній Бог відкриває нам панораму нашої гріховності, дає нам право на дорогу спасіння, на прощення і нове життя з нашим Господом Ісусом Христом.

Коли Бог прощає, у своєму серці ми відчуваємо Божу любов і стаємо твердо впевнені у Його прощенні.

А тепер повернімося до початку і кожен зокрема даймо відповідь на зазначене там запитання: «А нам прощено?»

Святослав КАРП'ЮК,
пастор, заст. голови ООЦ ЄХБ Рівненської обл.

БЕЗЛІМІТНЕ

В Євангелію від Матвія 18:21-22 написано: «Петро приступив тоді та запитався Його: Господи, скільки разів брат мій може згрішити проти мене, а я маю прощати йому? Чи до семи раз? Ісус промовляє до нього: Не кажу тобі до семи раз, але аж до сорока і семи раз по семи!»

Чарівне слово «прости». Воно ніколи не було модним. Це слово боялися вживати протягом віків. Якщо поглянути на біблійні оповіді, то можна побачити, як люди, замість того аби сказати «Прости!», радше шукали нагоди, щоби виправдатися. А коли йшлося про те, щоб когось простити, то виявлялося, що це зробити їм ще складніше.

Якщо так важко прощати, то чому ми маємо це робити і скільки разів; що ми отримуємо від того, що будемо прощати?

ПРОЩЕННЯ

1 Взірець прощення

Розказувати людям, як правильно жити, не так уже й складно. Значно важче давати цінні поради, котрі базуються на пережитому. Ісус був особливим Взірцем для наслідування. Він не просто навчав людей, як правильно щось робити, а й Сам виконував те, про що говорив.

За Свого життя Христові доводилося чимало разів прощати тоді, коли це зробити, на людський розсуд, було неможливо. Але Він завжди прощав. І кульмінаційною точкою прощення стала Його хресна смерть на Голгофі. Всі, кому кортіло познущатися з Ісуса, саме там це зробили:

- «Тоді всі (учні) полишили Його й повтікали...» (Мт. 26:56).

- «Як щоденно Я з вами у храмі бував, не піднесли на Мене ви рук. Та це ваша

година тепер, і влада темряви...» (Мт. 26:55).

- «А люди, які ув'язнили Ісуса, знущалися з Нього та били. І, закривши Його, вони били Його по обличчю, і питали Його, приговорюючи: «Пророкуй, хто то вдарив Тебе?» І багато інших богозневач говорили на Нього вони...» (Лк. 22:63-65).

- «Тоді Ірод із військом своїм ізневажив Його й насміявся, зодягнувши Його в ясновібну одіж, і відіслав до Пилата Його» (Лк. 23:11).

Ісус же відреагував ось як: «Отже, відпусти їм, бо не знають, що гинять вони!...» (Лк. 23:34).

Цей приклад прощення, безсумнівно, вартий наслідування.

2 Прощати — це повеління Ісуса

Ісус не тільки залишив приклад, як необхідно прощати, а й повелів нам,

Його послідовникам, прощати людям. І ми не можемо розглядати це повеління як наказ чи важке покарання. Христос завжди бажав нам добра і благословіння.

Перший праведник Степан, який постраждав за Христа, виконав це повеління. За це Господь благословив його тим, що перед смертю показав утішне видіння, котре і підкріпило мученика: «А Степан, повний Духа Святого, на небо споглянув, і побачив Божу славу й Ісуса, що по Божій правіці стояв, і промовив: Ось я багу відгинене небо, і Сина Людського, що по Божій правіці стоїть!... І побивали камінням Степана, що молився й казав: Господи Ісусе, прийми духа мого!... Упавши ж навколішки, скрикнув голосом гугним: Не заліжи їм, о Господи, цього гріха! І, промовив-

ши це, він спогин...» (Дії 7:55,56,59,60).

Коли Господь дає повеління, ми однозначно маємо слухатися і виконувати Його вказівки, позаяк це є запорукою наших подальших благословіння. Адже Бог ще ніколи не залишався у боргу!

3 Непрощення породжує душевні страждання

Чому нам важко прощати? Часто-густо тому, що нас несправедливо скривджують, завдаючи цим душевного болю. У такому випадку людська природа вимагає помсти. Іншими словами, ми бажаємо, щоби Бог покарав винуватців хоча б настільки, наскільки вони завдали нам шкоди. А як же Бог, Котрий віддав Єдинородного Сина на хресну смерть, аби про-

стити людям гріхи, може задовольнити таке наше бажання? Звісно, ніяк.

Отже, у непростенні Бог нам — не в поміч. Та якщо ми все-таки зважимося йти проти Його волі, продовжуючи сердитися на кривдника, ми наражаємо себе на небезпеку жити у постійному неспокої і бажанні помститися. Це точитиме душу, виідаючи її зсередини. І все те добре, що у нас було, може перетворитися на купу попелу, що тільки вимащуватиме усіх довкола. Хто ж захоче мати справу з людиною, яка «чмихкотить» гнівом і роздратуванням?

Отож, непростення — це страшний тягар, який перетворює життя на пекло, адже людина лишень те і робить, що «порпається» в образах, завданих кривдником. А це чимраз більше пригнічує, додає гіркоти і затьмарює те, чому можна було би радіти. Тож, аби позбутися цього тягара, потрібно просто... простити.

4 Коли прощаємо, то й ми будемо прощені

Сумні наслідки непростення може замінити радісний результат того ж

таки прощення. Коли ми прощаємо, нам прощає Бог. Ми відчиняємо двері до Божих комірок, наповнених Його благословіннями на наше життя. Ось що Біблія про це каже: «І прости нам довгі наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим» (Мт. 6:12). Отже, ми маємо квапитися прощати, адже кожен із нас багато разів помиляється, а кожна помилка — це біль або ж прикрість для когось. Та якщо ми не прощатимемо помилок іншим, то і нам не простять наших.

Після того як Христос дав відповідь Петрові, скільки ж разів потрібно прощати (див. початок статті), Він розповів притчу, яка є дуже важливою в питанні прощення.

“Тим то Царство Небесне подібне одному цареві, що захотів обрахунок зробити з своїми рабами. Коли ж він погав обраховувати, то йому привели одного, що винен був десять тисяч талантів. А що він не мав із того віддати, наказав пан продати його, і його дружину та діти, і все, що він мав, і заплатити. Тоді раб той упав до ніг, і вклонявся йому та благав: Потерпи мені, я віддам тобі все! І змилосердився пан над рабом тим, і звільнив його, і простив йому борг.

А як вийшов той раб, то спіткав він одного з своїх співтоваришів, що був винен йому сто динаріїв. І, схопивши його, він душив та казав: Віддай, що ти винен! А товариш його впав у ноги йому, і благав його, кажучи: Потерпи мені, і я віддам тобі! Та той не схотів, а пішов і всадив до в'язниці його, аж поки він боргу не верне.

Як побачили ж товариші його те, що сталося, то засмутилися дуже, і прийшли й розповіли своєму панові все, що було. Тоді пан його клиге його, та й говорить до нього: Рабе лукавий, я простив був тобі весь той борг, бо простив ти мене. Чи й тобі не належало змилюватись над своїм співтоваришем, як і я над тобою був змилювався? І прогнівався пан його, і катом його видав, аж поки йому не віддасть всього боргу. Так само й Отець Мій Небесний угинить із вами, коли кожен із вас не простить своєму братові з серця свого їхніх прогріхів” (Мт. 18:23-35).

Якщо порівняти в еквіваленті, скільки простив нам Христос, то це, без сумніву, значно більше, ніж нам доведеться прощати будь-кому. Тому ми не маємо права не прощати. А коли прощаємо, то самі будемо прощені.

5 Скільки разів прощати братові своєму?

В іудаїзмі було прийнято прощати тричі на день. Петро ж, напевно, подвоїв це число і наблизив його до семи, до числа, що означало досконалість, і запитав Христа: «... чи до семи разів?» Відповідь Ісуса, очевидно, приголомшила всіх. Ісус помножив сім на сімдесят і сказав, що саме стільки разів нам потрібно прощати. Чи може людина упродовж дня образити нас 490 разів? Звичайно, що ні. Отож прощенню обмежень немає.

Проклять і так усталась на землі. Тож давайте будемо тими християнами, котрі прощають і благословляють людей.

Коли я думав над цією статтею, в моєму житті трапилася прикрість. Жіночка із сусіднього під'їзду налякала мого сина. Він від ляку зістрибнув зі східців і зламав ногу. В нашої сім'ї закралася злість на цю жінку. Але коли я почав молитися і згадувати Христа, Йова та Степана, зрозумів, що треба простити і благословити. Коли ми (всією родиною) так вчинили, то в наші серця прийшов спокій і навіть любов та співчуття до цієї людини. Тепер я упевнений, що Бог їй цей вчинок також простив. Коли моя дружина спілкувалася з нашою «кривдицею», то навіть попросила прощення.

Отож, що можна сказати насамкінець? Лише одне —

прощати потрібно постійно і завжди, оскільки від цього ми маємо благословіння.

Любомир ТУРЧАК,
пастор, директор Біблійного інституту

Прощати
потрібно
постійно
і завжди,
оскільки
від цього
ми маємо
благословіння.

Поневолені образами

«Але ж справедливо, коли я маю прощати тому, хто мені заподіяв зло? Я ніколи не прощу батькові за ті знущання, яких мені довелося зазнати від нього в дитинстві», — категорично заявила одногрупниця, коли ми, студенти, на перерві повели мову про прощення.

Християни зазвичай рекомендують своєрідні ліки у вигляді біблійних уривків про прощення тим, хто роками носить у собі образи. Однак більшість із нас не зуміє навіть уявити, як це воно — бути скривдженим до глибини душі. Моя одногрупниця у свої чотирнадцять пройшла через знущання, які не озвучують і не виносять на загальне. З нами, певно, не траплялося подібного. У неї слово «тато» викликає тремтіння та агресію, якщо не більше — бажання помститися.

У цій ситуації можна було б поспівчувати, надати психологічну допомогу або ж щось на зразок душепокієвства, якби не одне «але». Бог до прощення ставиться настільки серйозно, що не дає нам вибору у вирішенні цієї проблеми. Не можливо мати близькі взаємини з Ним, коли у серці образа, гіркий осад непростощення. Здебільшого, цей тягар зумовлює ще одну проблему — унеможлиблює любов скривдженого до людей.

Прощення є першим кроком до розв'язання найнеприємніших життєвих проблем. Позиція Христа, а згодом і Його

апостолів, щодо прощення, неодноразово звучить на сторінках Євангелія. Моя одногрупниця не могла збагнути: навіщо прощати, коли це несправедливо? Напевне, людям, які жили за часів Старого Заповіту, було легше: око за око, зуб за зуб. Так просто! І ніхто нікому нічого не винен. Та зворотний бік медалі не настільки прозорий, як видається на перший погляд. Якщо усі мешканці планети почнуть віддавати один одному за їхніми вчинками, то «око за око» швидко переросте у «життя за життя». Адже де впевненість у тому, що під час помсти людина не скоїть більший злочин, аніж той, який був скоєний щодо неї? У такому випадку процес помсти призводить не просто до ворожнечі, а й породжує справжнісіньку війну.

Принцип «око за око» був даний для розв'язання питань цивільного права. Він слугував постановою для суддів, які виносили вирок за цивільні порушення, щоби гарантувати відповідність покарання до злочину. Цей принцип не був жорстоким, він обмежував покарання тяжкістю переступу. І в усіх випадках, де застосовували принцип «око за око», виносити вирок та називати покарання

повинні були судді, а не скривджена людина (Вих. 21:22-24; порівн. Повт. Зак. 19:18-21). Старий Заповіт не дозволяв окремим особам брати Закон у свої руки і застосовувати його проти тих, хто особисто їх образив.

Однією із головних причин посилення жорстокості та зростання насилля і вбивств є непростощення. А завдана образа може бути несуттєвою, незначною, ненавмисною... Та ми часто смакуємо її, зігріваємо, пестимо, ставимося до неї, як до бажаної дитини, що мати виношує під серцем. Людина, яка вирішує не прощати, замикає себе у минулому і живе вчорашніми образами. Це свідчить про наявність у її серці гордості. Думаю, саме через гордості люди і відмовляються прощати. Спочатку вони жаліють себе, а потім ця жалість переростає у бажання відплатити сильнішою образою.

Та зігрівати у душі образи — це не вихід, ба, навіть шкода власному душевному і фізичному здоров'ю. Відпустивши ж тягар гіркоти, ми звільняємося від злості, ненависті, пригнічення. Певна річ, можна простити комусь просто заради самого себе і тим-то стати вільним від негативних емоцій. Але Бог пропонує не такий шлях розв'язання проблеми. Прощати заради себе — егоїстично. Необхідно прощати з любов'ю до кривдника, а не від жалю до себе.

Незважаючи на те, що і християнинові іноді важко простити, дух прощення неминуче має бути невід'ємною рисою його характеру. Ми маємо «все покривати любов'ю», оскільки любов і прощення ідуть пліч-о-пліч. Любов — це, так би мовити, перепустка до прощення. Отож, християнинові неприпустимо мати дух непростощення. Будучи прощеними Богом, ми не маємо права відмовити в прощенні іншим грішникам. «Прощайте один одному, як і Бог через Христа вам прощив!» (Еф. 4:32). У такий спосіб прощення відображає Божий характер у нас. Злопам'ятний християнин — несумісний поняття. Нова природа відродженої людини містить у собі невід'ємну частку — прощення. Ми не можемо носити Христове ім'я, якщо не можемо прийняти рису, яка завжди перебуває у центрі Христового вчення. Його проповіді, притчі, особисті бесіди та

молитви були просякнуті прощенням.

Але найгучніше про прощення Христос заявив на хресті. Молитва Помираючого «Отче, прости їм, бо не знають, що чинять!» — це слова прощення єдиної справжньої Жертви, яка була абсолютно безвинною. І якби у когось знайшлася б причина не прощати, то це лишень у Нього. Підкорившись приниженням та несправедливості, Він віддав життя без пручання, погроз та помсти. Його серце було сповнене прощенням, а не осудженням: «Бо Син Людський

прийшов не губити душі людські, а спасати!» (Лк. 9:56). Є Один, за Ким збережене право помсти. «Не мстить за себе, улюблені, але дайте місце гніву Божому. Бо написано: «Мені відомщення, Я відплагу», говорить Господь» (Рим. 12:19).

Не думайте, що ви «краще» помститеся за Бога. Не стомлюйте свої мізки вигадкуванням найбільш відповідної відплати. Краще переборіть себе і з любов'ю промовте: «Прощаю». І тоді побачите, як ваша колишня «жертва» знімає ковче. Ваше

«Прощаю» може так помститися, що людина усе життя картатиме себе за вчинене.

Моя подруга поділилася власним рецептом прощення: «Щодо мене, то, певно, не буду оригінальною в тім, коли скажу, що у прощенні не обходжуся без сторонньої допомоги, адже у цьому мені допомагає Бог. Звичайно, не традиційно. Коли мене формував Творець, то наділив здатністю забувати неприємні моменти життя. Щоби пожалітися рідній

людині на образі, мені необхідно по гарячих слідах її записати. Та не мине й кілька хвилин, як я про неї забуваю. Звісно, іноді щось відгукується з минулого і нагадує про нестерпний біль від якоїсь образи, тоді я пригадую ті лиха, яких заподіяла іншим. І замість того, щоби жалітися Богові, я прошу в Нього, аби допоміг скривдjenням мною людям простити мені. Відтак, уже не боляче за себе, а соромно...»

Людмила ЖАКУН

Прийшла про друзів

Якось двоє друзів мандрували пустелею. Дорогою вони розмовляли на різні теми. Та раптом приятелі посперечалися. Внаслідок один із них вдарив іншого по щоці. Той, відчувши не стільки фізичний, скільки душевний біль, нічого не сказавши, написав на піску: «Сьогодні мій найкращий друг вдарив мене по щоці».

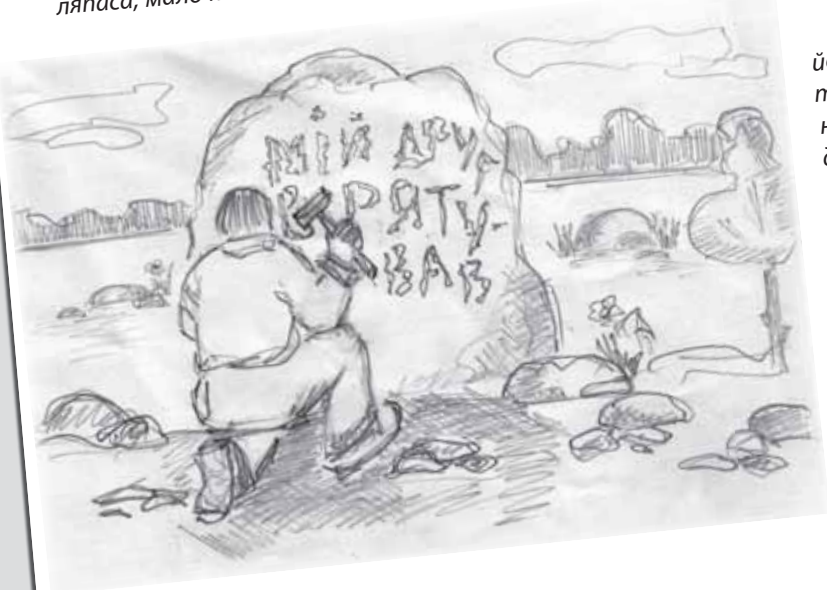
Все минулося. Друзі помирилися і продовжили крокувати піщаними насипами. Невдовзі на їхньому шляху трапився оазис. Звісно, товариші вирішили покупатися. Той, котрий нещодавно дістав ляпаса, мало не втопився, але друг спас

йому життя. Коли врятований прийшов до тями, то, знову ж таки, нічого не пояснивши, написав на камені: «Сьогодні мій найкращий друг спас мені життя».

Приятель, котрий скривдив і водночас врятував друга від смерті, запитав: «Чому те, що я образив тебе, ти написав на піску, а те, що спас, — на камені?»

Друг відповів: «Коли нас кривдять, ми повинні писати це на піску, щоб вітри могли стерти слова образи. Коли ж чинять добро, необхідно викарбовувати це на камені, аби його не могло знищити жодне стихійне лихо».

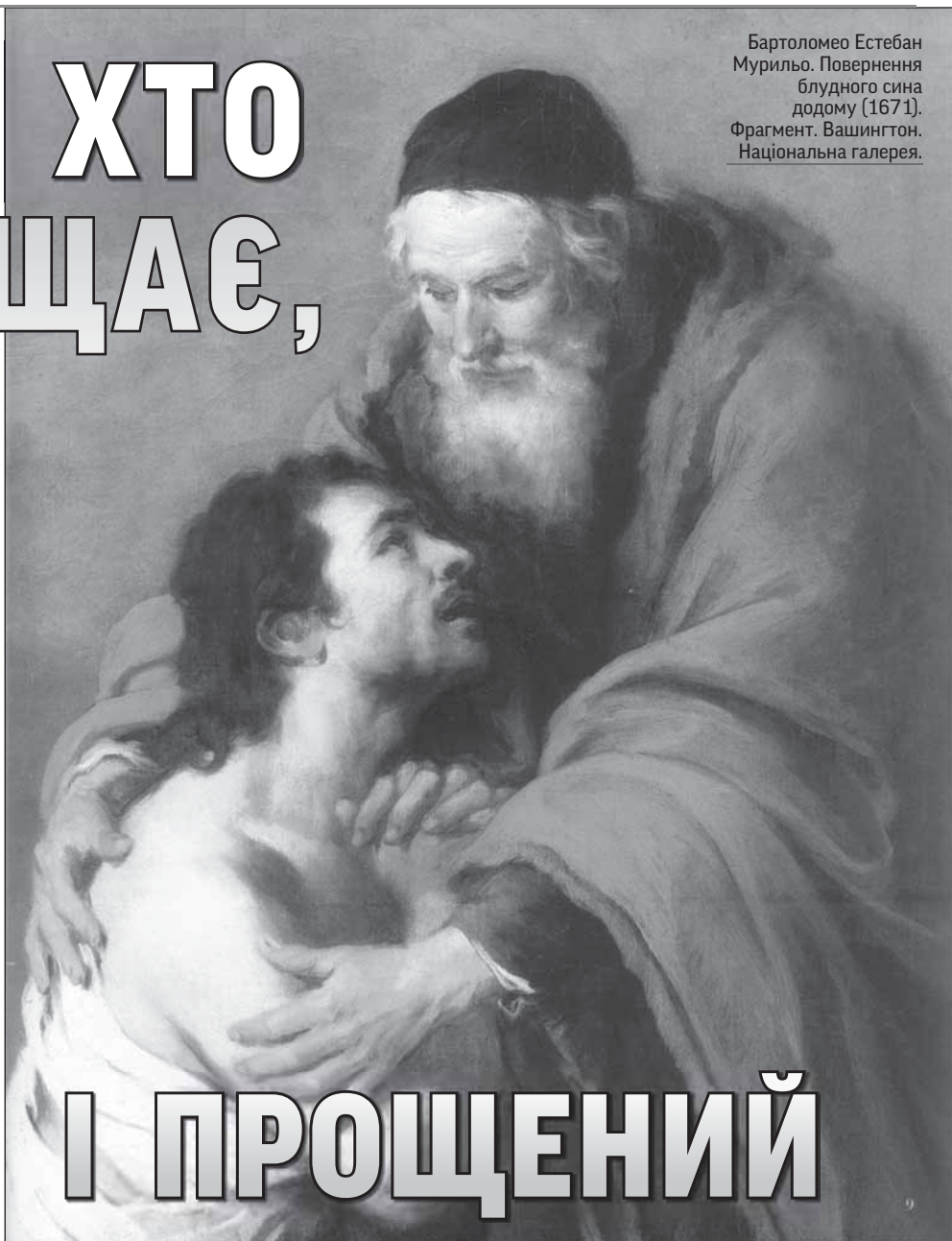
ТОЙ, ХТО ПРОЩАЄ,

Прощайте,
то простять і вам
(Лк. 6:37).

Пастор Джон, йдучи на зібрання, побачив, як дорослий юнак нещадно бив підлітка. Служитель втрутився, зупинивши бійку, і зробив зауваження юнакові, на що той відповів: «Я відімішу!» Минув рік... Одного разу після служіння, коли пастор залишився сам, підійшов юнак, що погрожував помстою, і промовив: «Я хочу помолитися». Тоді пастор запросив юнака схилити разом коліна, першим подавши приклад, але цієї миті молодий чоловік дістав зброю і поранив проповідника...

Чи могла сім'я Джона простити цьому зловмисникові?... Думаєте, легко простити? «Прощаю, але до смерті не забуду, що між нами сталося!» Дуже часто ми саме так відповідаємо, коли нас скривджують. І в цьому наша трагедія, адже непростення притупляє нашу здатність любити. «Якщо життя дало тріщину, ти не сумуй! Переступи її у вузькому місці, скориставшись лагідним словом «Прости!»

Слово «прости» — це місток, який з'єднує два ворожі табори. Прощення дає можливість побудувати нові мирні взаємини. За ним ховається ряд вчинків, котрі підтверджують примирення.

Бартоломео Естебан
Мурильо. Повернення
блудного сина
додому (1671).
Фрагмент. Вашингтон.
Національна галерея.

І ПРОЩЕНИЙ

О «...шукай миру й женися за ним!» (1 Петр. 3:11).

Якщо ви повелися з кимось негідно, вам слід негайно виправити ситуацію. У такому випадку зволікати не можна, адже час тільки ускладнює становище: стосунки стають дедалі напруженішими і, зрештою, зовсім черствими, а потім попросити прощення здається вже недоречним. Отож спішіть шукати миру відразу після завданої кривди! Якщо ж вам не простили, надто не переймайтеся, оскільки крок до примирення ви зробили — і тепер чисті.

А от скривджена сторона відповідатиме за те, чому не простила, перед Богом і відчуватиме на собі болючі наслідки непростення.

Трапляється, людина не помічає власну неправоту і намагається довести іншій людині її провину. Інколи це робиться так завзято, начебто суперечка стала змістом їхнього життя. Можливо, ви дійсно маєте рацію, але примирення не настає. Людина, котра завинила перед вами, можливо, вже з самого початку суперечки усвідомила, що накоїла, проте, бачачи

вашу наполегливість звинуватити її, як кажуть, «по повній програмі», починає протистояти вам, використовуючи правило «йду на принцип». Тут емоції беруть гору над здоровим глуздом. До звинувачень на адресу один одного додаються навіть докори з минулих конфліктів, не зважаючи на те, що давні суперечки були вирішені і покриті словом «прости». Дивна позиція, чи не так? Адже, якщо простили, чому згадуємо те, що має бути знищене й забуте в нашій пам'яті? Відповідь проста: якщо згадуємо про

минулі сварки і образи — значить, ми не простили. Звичайно, у нашій пам'яті залишаються спогади, проте не для того, щоб в черговий раз докорити, а щоб пам'ятати про обережність у стосунках. Пам'ятати, що сталося, варто тільки для того, щоб не допустити подібного знову. Бог каже: *«Я кинув ваші беззаконня за хребет»*, хоч цар Давид каже: *«Мій гріх завжди перед Тобою»*, *«Гріхи молодечого віку не пригадуй мені»*. Якщо ми відчуваємо провину, то наш гріх все ще залишається нерозкаяним. Перед Богом визнай свій гріх, *«Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити»* (1 Ів. 1:9). Бог каже: «не згадаю більше...». Якщо ти когось образив і не переживаєш нічого особливого в своєму серці, а кажеш: *«Що я такого зробив?»* — ти ніколи не отримаєш прощення і не відчуєш, що значить бути прощеним. Якщо для тебе важливі цінні взаємини з Богом, ти завжди поспішатимеш сказати: «Господи, прости мені!»

○ **«Згрішив я, Отче, проти неба і проти тебе...»** (Лк. 15:21).

Син визнав провину, але ж він практично почав діяти, щоб відбулося примирення — «Встану і піду...»

Попросити прощення — це ще не означає визнати свою провину. Можна промовити лише «голі» слова, аби хоч якось «замалювати» неприємну ситуацію. Та якщо ми усвідомлено каємося у скоєному, Сам Бог виходить нам назустріч, як колись батько вийшов назустріч блудному синові. Мить примирення особлива, бо знімає тягар провини, що лежить на серці. Наведу такий приклад: Ісав та Яків — брати, які мали суперечку за первородство

(батьківське благословіння). Стосунки розірвалися. Помста постала поміж ними. У визначений же день зустрічі Яків готує подарунки, щоб уможливити примирення.

Інколи виникає велике бажання бути прощеним, але часто запізно усвідомлюємо, що і нам потрібно прощати, тому що в цьому захований важливий взаємозв'язок, записаний на сторінках Святого Письма: «...прощайте, то простять і вам» (Лк. 6:37).

○ **«І прости провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим»** (Мт. 6:12).

Цю істину постановив Сам Бог! Процес особистого примирення і прощення прямо пропорційно залежить від бажання прощати іншим. Є такий християнський вірш: «Бога любить легше, брата — трудніш любить». Інколи здається, що в Бога легше попросити прощення, ніж у людини. Небажання просити прощення робить нас егоїстами, черствими, бездушними і гордими.

Можливо, ти маєєте рацію, але з двох, хто сперечається, провину на себе бере той, хто розумніший. Заради миру та дружби ти маєш поводитися так, щоб між вами відновилися мир та згода! У суперечці обидві сторони несуть відповідальність за розв'язання проблеми на користь миру.

Якщо одна зі сторін не хоче примирення, це означає, що вона просто не бажає ані простити, ані визнати свою провину. Хіба не доводиться бодай інколи чути, як озивається чоловік до жінки (або навпаки): «Ми винні обоє, особливо ти!» Між тим, Боже Слово несе найвищий зміст взаємин.

○ **«Бо як хочете, щоб вам чинили люди, те саме чиніть їм і ви...»** (Мт. 7:12).

Чи завжди ми користуємося цим золотим правилом? Чи не трапляється так, що брат із братом звертаються по допомогу до людей, а не до Бога? Байдуже ставлення до Божого Закону призводить до нехтування і людськими правилами та законами, якщо щось іде

не так, як нам хотілося б. Ти не готовий примиритися на початку сварки і в такий спосіб пригасити її? Але ж зростаючий вогонь ненависті може спалити бажання примиритися взагалі. Біблія каже: «Загаси суперечку на початку...» (Пр. 17:14). Чи розуміємо ми те, що нам каже Бог? Звичайно, розуміючи, яке запитання поставлене вам, відповісти: «Думаєш, легко простити?», або інакше: «Значить, я перший маю просити прощення?» А як ви думаєте, чому навколо нас стільки суперечок і звинувачень, нерозв'язаних конфліктів з непередбаченими наслідками? Чи не тому, що хтось бажає бути правим? Йти першим на примирення люди, на жаль, часто вважають за приниження. Іноді заради нашої справедливості ми готові на все, аби знищити свого супротивника.

Один військовий, котрий відстоював незалежність свого народу, сказав: «Не війна вбиває наш народ, а помста і непростення. Так, вони призводять до правосуддя, але ніяк не до встановлення порядку, справедливості та миру». А як стосовно Божої справедливості до нас самих? Ви хочете, щоб Бог чинив з нами справедливо чи милостиво? Фарисеї (релігійні вожді) також добивалися справедливості — побити камінням до смерті жінку, взяту в перелюбі. Тим самим вони й самі порушили Закон Мойсея. Ви хочете такої ж справедливості?

○ **«Хто з вас без гріха, — нехай перший на неї той каменем кине!...»** (Ів. 8:7).

Хто б міг очікувати такої дивної відповіді Ісуса? Він — Один, Хто у цій історії без гріха і має право засудити. Проте Він Сам виявляє

**Всепоощаюче серце
мати неможливо,
якщо в ньому немає Христа!**

ПОПРОСИТИ ПРОЩЕННЯ — ЦЕ:

- не принизитися, а піднятися на одну сходинку до світла, зробити крок вперед назустріч дружбі;
- ✱ звільнити свою пам'ять від негативних емоцій та спогадів;
- позбутися неприязні до ближнього;
- ✱ не почуття, а вольовий крок заново знову надбати мир;
- дати Богові право простити вам;
- ✱ установити знак перемоги над ненавистю;
- попросити прощення — можливість стати миротворцем;
- ✱ попросити прощення — залишити друга у своєму серці;
- відновити зміст слів «життя прекрасне!»
- ✱ дати розуму мислити у правильному напрямі;
- дати право жити собі вільно без докорів сумління;
- ✱ переступити через власне «я».

милість і прощає, а люди наполягають, щоби Він дав відповідь, оскільки Мойсей звелів побивати таких камінням: «А Ти що скажеш?...» Ісус наче зупиняє час, вгамовує людські емоції і вгамовує кульмінаційний пік ненависті... Не поспішаючи відповідати, тим самим дає розлюченим фарисеям час і право подумати та усвідомити свій стан перед Небом, зрозуміти, що всі ми — не безгрішні.

○ «А вони це почувши й сумлінням докорені, стали один по одному виходити, почавши з найстарших та аж до останніх...» (Ів. 8:9).

У кожного з нас є свої недоліки, але чомусь здається, що у когось їх більше. Подумайте над тим, що коли ви у гніві кажете: «Ти винен», — чи не винуваті й ви також за те, що з почуттям неприязні та ненависті промовляєте до когось ці слова. В нена-

висті можна помилитися, в любові ж — ніколи! Більше того, в ненависті можна помилитися, якщо навіть правда на твоєму боці, а виявивши любов — не помилишся ніколи, навіть ненароком не завдаси комусь болю. Якщо ти починаєш сам захищати і виправдовувати себе, а когось безжалісно звинувачувати, — ти на небезпечній оманливій дорозі. Твій самозахист та самовиправдання вже є не чим іншим, як почуттям провини!

Через безглузду впертість і непоступливість людина завжди старається побачити власні вчинки в кращому світлі, ніж вчинки інших, забуваючи при цьому, що лиш в світлі Божого Слова ми можемо побачити себе такими, якими нас бачить Бог.

○ «Випробуй, Боже, мене, — і пізнай моє серце, досліди Ти мене, — і пізнай мої задуми, і побач, чи не йду я дорогою злою, і на вічну дорогу мене попровадь!» (Пс. 139:23-24).

У складних ситуаціях і конфліктах ми часто хочемо вирішити так, як самі вважаємо за потрібне. Можливо, вирішуємо з легкістю, але конфлікт триває, стосунки стають важчими і нестерпнішими. Якщо ж прийняти Боже вирішення, то воно, на перший погляд, здається незрозумілим і важким, але далі стає все легше і ясніше, коли відчуваєш бажане примирення.

Інколи на шляху примирення конфліктуючі сторони ставлять різні умови один одному, після яких, на їх думку, може відбутися примирення: «Я попрошу прощення, якщо...», або: «Я зможу простити лише після...» Важко прийняти Божі умови примирення, але вони у своїй послідовності

ведуть до миру. Ісус Христос сказав:

○ «А коли прогрішитися твій брат проти тебе, іди й йому викажи поміж тобою та ним самим; як тебе він послухає, — ти придбав свого брата» (Мт. 18:15).

До цієї розмови ти не маєш права розносити і трубити перед всіма про конфлікт і про те, що тебе образив твій брат. Біблійний акцент першої зустрічі вже може принести мир! Але чи щиро ми прагнемо його? Якщо вже всім стало відомо, бо ти не стримав своїх емоцій та образ, то, можливо, тобі першому потрібно просити прощення за те, що ти поспішив привселюдно приступити до звинувачень проти брата чи сестри?

Примирення відбувається між людьми тоді, коли обидві сторони мають щире бажання попросити прощення один в одного і **НАЗАВЖДИ ПРОСТИТИ!** Забути. Стерти. Закреслити всі образи. Головна ціль примирення — відновлення миру, а не деякі вигідні пропозиції та умови. Мир — перш за все. А мати мир з Богом — це вже основа нашого благословіння. Мир, тільки мир приносить у наше життя гармонію та порядок.

Історія з пастором Джоном і юнаком закінчилася так: заподіяна рана виявилася не смертельною. Пастор, слава Богові, залишився жити, а зловмисника посадили за ґрати. Служитель почав відвідувати юнака у в'язниці і розмовляти з ним про Божу любов і прощення. Одного дня після чергової бесіди молодий чоловік промовив: «Я хочу помолитися» — і сам перший упав на коліна для молитви.

Сергій ЯБЛОЦЬКИЙ,
Перша рівненська церква

Що заважає нам

Роман та Євгенія
СВЕРЛОВИ

прощати тим, ХТО ДОВКОЛА нас?

Хибна думка

1. Прощення кривдника підкреслює мою малодушність. Мені хочеться бути сильнішим і вищим. Я маю рацію і не зобов'язаний піддаватися.

2. Простити — означає позбутися контролю. Мені б не хотілося втратити контроль, а навпаки, волю продовжувати маніпулювати людьми, які оточують мене, користуючись тим, що вони — мої боржники.

3. Простити — означає погодитися бути скривдженим знову.

4. Проблема сама по собі зникне, якщо не звертати на неї уваги.

5. Помста: кривдник повинен заплатити за свої дії. Він повинен бути покараний. Я маю право вчинити над ним суд.

6. Нездатність зрозуміти любов і прощення Бога щодо себе.

7. Неспроможність простити самому собі.

8. Це — цілком несправедливо. Схоже, що я повинен потурати чийсь гріхам.

9. Я чекаю, коли кривдник підійде до мене першим.

10. Кривдник абсолютно не розкаюється у скоєному.

11. Якщо я зважуся простити, то буду лицеміром, оскільки не відчуваю в собі любові і прощення до кривдника.

12. Очікування слушного моменту і душевного настрою.

13. Припущення, що на прощення знадобиться багато часу. У мене немає часу на прощення.

14. Побожання «оголити» свої ніжні почуття.

15. Нездатність забути образу: я готовий простити, але не знаю, чи зможу забути біль, якого мені завдали.

Істина

Істина полягає в тому, що ви перебуваєте в полоні власної гордині, яка перешкоджає вашому духовному зростанню.

Істина полягає в тому, що насправді ви нічого і нікого не контролюєте, а навпаки, самі перебуваєте в полоні власних болю та образи.

Істина полягає в тому, що незалежно від ваших рішень і дій, вас, усе одно, хтось колись знову скривдить. Питання лише в тім, як правильно реагувати на завданий біль, аби не жити в полоні страху і думок тих, хто навколо вас.

Насправді проблема нікуди не зникне, вона лише на певний час буде «похоронена», але однієї гарної днини все спливе назовні. І друге буде гірше за перше.

Як ви можете дати іншим те, чим не володієте самі? Спочатку вам необхідно примиритися з Богом, отримавши прощення своїх гріхів через жертву Ісуса Христа.

Ви — не Бог, щоби судити інших. Гра «в Бога» до хорошого не приведе. Помста належить Господу.

Щоби зуміти простити тим, хто навколо нас, спочатку потрібно простити самому собі. Ми здатні любити ближнього лишень настільки, наскільки любимо самих себе.

Насправді все, що вам потрібно зробити, — це визнати, що Ісус Христос повністю заплатив за борг і гріх вашого кривдника.

Це трапляється вкрай рідко.

Потрібно взяти до уваги те, що він у цьому не розкається ніколи. Прощення, передусім, потрібне вам. Тому не слід із цим зволікати. Що швидше ви йому простите, то краще буде вам самим.

Істина полягає в тому, що ви будете лицеміром, якщо відмовитесь простити кривдникові. Ваша справжня сутність у Христі — це любов, довготерпіння і прощення.

Така слушна нагода ніколи не випаде. А відчуття прощення саме по собі ніколи не прийде, тому що прощення — це усвідомлене рішення, а не відчуття.

Навпаки, ви не можете собі дозволити не простити кривдникові. Адже через це ніхто не страждає і не мучиться, окрім вас самих.

Богові чудово відомо, як дбайливо і ніжно потрібно поводитися з вашими болісними емоціями. Ви не помреєте і не з'їдете з глузду тому, що «оголите» свої почуття ще раз.

Тільки Бог може простити і забути. Ви — не Бог, і Господь не вимагає, щоби ви забули образу або кривдника. Простити — не означає забути. Простити — означає відмовитися мстити. А пам'ять про перенесений біль допоможе вам у майбутньому не завдавати подібного болю ближньому.

Молитва школяра

Шкільні роки для Юрка були найкращою порою життя. Він любив вчитися, беріг свої книжки, ніколи не пустував на уроках із товаришами. Хлопчик бавився з ними, як кожна інша дитина, але коли вони задумували зробити якусь шкоду, Юрко йшов від них геть, оскільки нікому не хотів завдавати лиха. Змалечку батьки прищепили йому гарні риси. Хлопчик був ввічливим, слухняним, поважав старших і в усьому намагався бути прикладом для інших.

За це товариші не любили його. Часто вони оточували хлопчика й глузували з нього: «Невже ти думаєш, що ти кращий за нас?» Нарешті, у когось із них з'явилася думка вчинити йому якесь зло.

Юрко вчився добре. Вчителька за це любила його і ставила гарні оцінки.

Одного разу учні мали здати вчительці свої зошити з виконаним домашнім завданням. Настала і Юркова черга. Він спокійно подав свій зошит учительці, оскільки знав, що зробив усе правильно. Вона переглянула його зошит і не знайшла там виконаного завдання. Всі сторінки в зошиті були чистими. Здивована вчителька звернулася до схвильованого хлопчика:

— Чому ти не виконав завдання?

Юрко не знав, що й відповісти, адже домашнє завдання він точно зробив. Зрештою, хлопчик зрозумів, що хтось назло йому вирвав листки з виконаним домашнім завданням.

Учителька з недовірою дивилася на хлопчика: — Дізнаєшся, хто це зробив, і тоді скажеш мені, — звернулася вона до нього.

Юрко важко зітхнув: як же він дізнається, хто це зробив?

Вчителька додала:

— Залишишся після уроків і виконаєш завдання.

Юркові нічого не лишилося, як сидіти після уроків у порожньому класі і розв'язувати задачі.

Незабаром усе було зроблено, але хлопчик замислився і зрозумів, що з ним щось негаразд. У його маленькому сердечку підіймалася хвиля образи на своїх шкільних товаришів, а він знав, що так не повинно бути. Юрко вирішив тут же помолитися:

— Боже, очисти моє серце, щоб з нього пішло все недобре, всяка образа. Прости також хлопцям те зло, якого вони мені завдали. Прошу Тебе, спаси їхні душі.

Юркові здалося, що ніхто, крім Господа, не чує його молитви, але під відчиненим вікном сиділи ті самі пустуни. Коли вони почули, що Юрко молиться за них Богові, щоб Він їм простив, то в одного з них навіть сльози на очах з'явилися. Він сказав:

— Дивіться, ми таке йому зло вчинили, а він за нас молиться!...

Засоромлені й схвильовані бешкетники відійшли від вікна і мовчки розійшлися по домівках. А на серці у кожного був камінь. Цієї ночі вони не могли заснути...

Наступного дня пустуни дуже рано прибігли до школи. Коли всі зібралися, вони вийшли наперед, і один із них сказав:

— Ми не можемо більше мовчати... Ми зробили Юркові зло, а він ще й молився за нас...

І хлопчики зізналися в усьому. Весь клас був приголомшений, та найбільше за всіх — Юрко. А коли два його колишні недруги зі сльозами на очах підійшли до нього й почали просити вибачення, він з радістю простив їм. А також Юрко не забув гаряче подякувати Господу за таку швидку відповідь на молитву.

Чи знаєш ти, наш любий школярику, як з'являється на світ перлина?
Коли до устриці потрапляє піщинка, вона раниць її, завдаючи невимовного болю.
Але устриця не плаче, не кричить, не впадає у розпач. Вона, хоч і вимушено, але виношує в собі піщинку, а та в цей час обростає витонченим кристалом.

День у день устриця змінює своє терпіння на перлину
— шедевр природи, дорогу коштовність, якою потім буде захоплено милуватися людина.

Щось подібне трапляється й з образою. Тебе поранили
словом — і ти відчув гострий біль. Піщинка
образи потрапила в глибину твого серця.

Минали дні, ти обдумував почуте,
аналізував і прийшов до висновку,
що потрібно простити. Саме цієї миті
у твоєму серці народилася перлина
духовної краси — прощення.

Олена Медведєва

Духовна перлина

Прощай усім!

«Пробач мені!» — приємна мова
Звучить завжди, неначе ліки,
Достатньо лише два цих слова —
Й від щастя заблищать повіки.

Але якщо ти не почувеш
«Прости!» від того, хто образив,
Нехай обличчя не сумує.
«Не ображайся!» — Бог порадив.

Непрощення — тягар тяжкий,
Важкий-важкий і неприємний,
Він не дає тобі радіти,
З ним свято гіркне й день — буденний...

Прощай усім: і другу, й брата,
Й сестричці дай своє прощення,
Бо в небі жде усіх відплата,
Хто злість тримав, не мав смирення.

Тож пам'ятайте, любі діти, —
Прощати треба все й відразу,
І не забудьте помолитись,
Щоб Бог забрав з душі образу!

Людмила ЖАКУН

Жінку з п'ятирічною дитиною поселили в один відсік із сімейною парою з Анголи. Сусідів, особливо в такій безправній ситуації, не вибирають — добре, що дали місце, і виплачують допомогу. А ці люди виявилися, м'яко

але одного разу, після безсонної ночі, все ж таки попросила своїх сусідів не готувати в кімнаті, адже для цього є кухня.

Згодом вона згадувала, як налилися кров'ю очі чоловіка і як закричала на неї його дружина. Ці люди побили біженку, не

тон для розмови з нервовими ангольцями. Єдине, що могла запропонувати їй адміністратор центру, — це переселити її в інший відсік. У разі незгоди з таким рішенням, їй запропонували б покинути табір, на вільне місце в якому вже чекали сотні інших біженців.

Як пізніше розповідала християнка, котра зазнала неабиякого приниження на очах у всього табору і котра відчула свою беззахисність перед несправедливістю, вона впала в депресію. Її мо-

депресія і втома, в якій жінка перебувала, поступово почали приносити свої «плоди»: діагнози різних захворювань, яких вона раніше не знала.

Отож, відчувши всю серйозність своєї ситуації і з боку фізичного здоров'я, і з боку психологічного дискомфорту, потерпіла вирішила будь-що-будь простити своїм кривдникам і людям з адміністрації табору, які не захотіли захистити її гідність. Свої щоденні молитви вона доповнювала проханням: «Господи,

Помилка багатьох людей, які заявляють, що не можуть простити, полягає в тому, що вони просто не хочуть цього робити.

кажучи, дивними: не віталися, вважали за краще готувати вночі у своїй спальні, поширюючи навколо їдкі, задушливі запахи національної кухні. Це дуже дошкуляло дитині біженки, адже малеча мала алергію на запахи, а вікно у спеку відчинити неможливо. Жінка терпіла із делікатності,

звертаючи уваги на плач дитини, яку вона тримала на руках, прикриваючи від ударів. На її крики про допомогу прибігли всі, хто був на цей момент у таборі: і адміністрація, і сусіди. Всі були впевнені, що ангольську пару покарають, — настільки спантеличеними були люди, які зламали двері у відсік під час цього інциденту.

Але адміністрація табору, не бажаючи зчиняти галасу, викликала потерпілу і попросила її забути про те, що сталося. Для того щоби це прохання звучало переконливіше, її саму... звинуватили в тому, що трапилось. Як пояснили жінці, вона вибрала неправильний

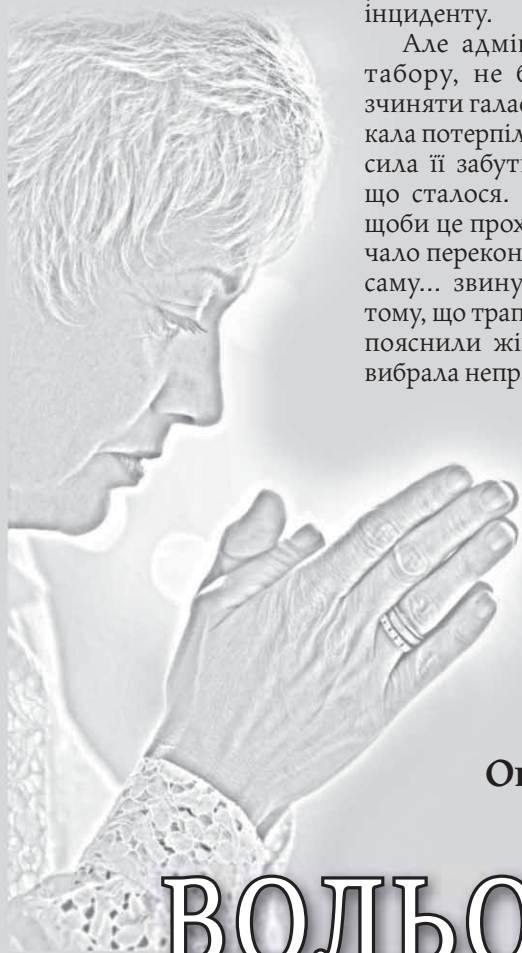
Людина, яка вірить у Бога і знайома з Його розв'язанням проблеми, свідомо вибирає шлях, запропонований Творцем.

литви починалися зі сліз образи і закінчувалися гнівними вигуками, адресованими в небо. Жінці здавалося, що всі глузують з неї, вона відчувала свою провину перед дитиною, яка почала боятися виходити на вулицю. Жінка, котра усі духовні принципи намагалася втілювати в життя, вона знала, що потрібно простити цим людям, але при думці про це у неї на очі наверталися сльози, а в серці закипала образа. Тоді біженка вирішила, не силуючи свої емоції, просто молитися, щоби Господь дав їй прощення до кривдників.

Вона хотіла простити цим людям ще й тому, що її здоров'я від цієї образи і приниження стало різко погіршуватися. Постійна

допомоги мені простити цим людям! Я хочу простити їм! Допоможи мені, Господи!»

На початку жінка не відчувала ніякого полегшення, молитва не проникала в її серце, а існувала лише на рівні механічного повторення потрібних слів. Так тривало майже рік. Поступово скривджена почала реалізовувати свої прохання — вимовляла їх від щирого серця. І Господь дав їй, нарешті, прекрасне відчуття прощення. Вона розповідала, що це було немов звільнення від ненависті до самої себе. Жінка відчула себе відродженою людиною, гідною любові та пошани. Це прощення виявилось не виходом емоцій. Воно не прийшло, як часто очікують, повноцінним відчуттям, емоцією. У цьому, досить непростому випадку, прощення було вольовим рішенням.

Оповідь про перебування у біженському таборі

ВОЛЬОВЕ РІШЕННЯ

ЧОМУ МИ ТРИМАЄМО В СОБІ ПОЧУТТЯ ОБРАЗИ?

Кожна людина може потрапити у, так зване, коло руйнівних сил, серед яких обурення, образа, зрештою, непростення — найбільш нищівні. Вони подібні до злоякісної пухлини, яка росте, а згодом уражає все тіло людини. Такі «пухлини» є і в духовному світі. Вони можуть загрожувати духовному здоров'ю християнина. Однак багато віруючих людей не звертають уваги на критичний стан свого здоров'я через «злоякісну пухлину» образи, яка глибоко проникає у їхнє серце й уражає всі думки. Знаючи, що образа — це страшний гріх, ми могли б поставити слушне запитання: «Чому вона «чіпляється» до нас?» Це зумовлюють такі причини:

● В образі ми знаходимо собі виправдання.

Зазвичай, почуття образи ми виправдовуємо тим, що це — справедлива, навіть законна, реакція на кривду, мовляв, як можна не образитися, коли тобі завдали лиха. Це — неправильне тлумачення образи, а швидше, вигордження своїх негативних емоцій. Образа — це ніби криве дзеркало, яке показує кривдника у вигідному для ображеного ракурсі. Відображення, звісно, спотворене, тим-то воно й «втішає» скривдженого і зігріває у ньому почуття образи.

● Образа немовби підносить нас над кривдниками.

Коли хтось заподіє нам щось зле, ми зневажливо дивимось на нього і подумки кажемо: «Я б ніколи нічого подібного не зробив!» Така думка підносить нас у наших очах і робить кращими за крив-

дників. А це — своєрідний приліплює образу до нашого ества, котра, як нам здається, допомагає нам побачити ницість і жалюгідність кривдника, на тлі якого ми неначе ангели.

● Ми дістаємо «насолоту» від завданої кривди.

На перший погляд, дивно, але ми справді часто боїмося відпустити на волю наші образи, позаяк вони нам приносять утіху. Ну, звісно, не те задоволення, яке ми дістаємо від чогось позитивного, а таке, що допомагає нам жаліти себе. Нам подобається «зализувати» власні рани жалістю до себе. Декотрі люди «трусяться» за своїми образами лишень тому, що це дає їм можливість відчувати прихильність і поблажливе ставлення з боку інших. Іншими словами це можна

охарактеризувати як «синдром малої дитини»: коли мені боляче — я плачу, а отже, мене мама пригорне і пожаліє.

НЕБЕЗПЕКА ОБРАЗИ

Найбільша небезпека образи полягає в тому, що вона видозмінюється. Про що йдеться? Образа має властивість переростати у лютю, а згодом — в ненависть до кривдника. Якщо вчасно не позбутися цього негативного почуття, можна потерпати від нього усе життя. Адже образа більше завдає шкоди нам, аніж іншій людині. Інколи кривдник навіть не здогадується, що заподіяв нам якесь зло, а ми вже, зробивши із мухи слона, подумки перекручуємо усі деталі завданого нам лиха. Такий стан призводить до самознищення, оскільки ми постійно ятримо собі душу через те, що з нами повелися негідно. Зміша-

ні почуття, які вирують і клекочують у нас, залишають гіркий осад у серці. А, як кажуть учені, негативні емоції спричиняють усілякі хвороби. Люди з образою у серці більше схильні до депресій, вони вкрай дратівливі і нервові. І, насамкінець, образа — це іржа на ланцюжку, який з'єднує нас із небом, з Господом. Як відомо, її можна позбутися, проте необхідно застосувати міцний засіб. Таким засобом є не що інше як прощення. Саме воно може зцілити поранене серце, зболену душу, зламану долю... Прощення — це цілющий бальзам, що здатен повернути у життя скривдженого радисть.

Сучасний світ не вітає такі методи лікування душі. Ви можете почути щось на штиб: «Відомсти, нехай знають, хто ти такий!», «Не прогинайся під усіх, будь самим собою», «Поважай у собі власну гідність, віддай по заслузі!...» Однак пригадайте Ісуса Христа, Того, Хто мав би повне право поквитатися з усіма за завдані кривди. І це було б цілком справедливо. Але... Коли Його ганебно розп'яли і повісили на Голгофському хресті між двома розбійниками, замість «Я помщуся», Він каже: «Отче, прости їм...» Коли усі кричали, щоби каменувати перелюбника, Він каже: «Хто з вас без гріха, нехай перший на неї той каменем кине!...» Коли Петро зрікся Його, Христос не засуджує, а промовляє: «І кажу Я тобі, що ти скеля, і на скелі оцій побудую Я Церкву Свою». Чи це не вище, ніж образа? Ступи на цей шабель, піднімись над земним і доторкнись до небесного. Це завжди шляхетно і... божественно-чисто.

Олена ЯРМУШКО

ГІРКЕ
ПОЧУТТЯ
ОБРАЗИ

Біль і гіркота можуть
зробити з нас в'язнів,
але прощення звільняє нас
із рабства гріха.

Від ГІРКОТИ до ПРОЩЕННЯ

2 Сповідати свій гріх перед Богом.

Можливо, хтось завдав вам прикрості. Якщо таке трапилося, то кривдник індивідуально відповідатиме перед Господом. Але якщо ви тримаєте гіркоту, ви грішите. У такому випадку ви відповідатимете перед Богом за свій гріх образи.

Аби поквитатися з цим гріхом, ви повинні зізнатися у ньому Богові і попросити Його очистити вас догогоцінною кров'ю Його Сина.

3 Винести смертний вирок образі та гіркоті.

Образа та гіркота — це не просто дріб'язкові недоліки. Вони належать до найгірших гріхів. Ми повинні винести їм смертельний вирок, інакше буде навпаки. Тримати в собі гіркоту — означає «жити за тілом». Біблія каже: «Бо коли живете за тілом, то маєте вмерти» (Рим. 8:13).

Через те, що ми були розп'яті з Христом, ми маємо право відокремитися від старого життя. Це означає, що ми можемо відновитися і відкинути гріх гіркоти.

4 Простити так, як і Христос простив нам.

Прощення дає нам альтернативу. Ми обов'язково повинні простити іншій людині. Ви скажете: «Але, можливо, та людина не просить прощення або навіть не припускає, що вона не мала рації? Як же ми можемо простити їй?»

Наскільки нам відомо зі Святого Письма, ніхто ніколи не підходив до Христа і не просив прощення за

свої гріхи. Однак Він прощав їм в особливий спосіб. Господь давав їм прощення однобічно.

На перший погляд, слово «однобічний» надзвичайно складне, але насправді його не так уже й важко зрозуміти. Воно означає «односторонній». Простити комусь однобічно — означає простити комусь, незважаючи на те, що хоче вчинити та людина. У будь-якому разі ви повинні вирішити, чи простити їй.

Ті, хто розп'яв Господа Ісуса Христа, не попросили прощення, але Христос усе-таки простив їм. Він сказав: «Отче, прости їм, бо не знають, що чинять». Прощення линуло з Його серця до тих, хто не просив про це Його або ж і не заслужив на це. Отож це було одностороннє прощення.

Коли ми звертаємося до Господа за спасінням, ми не пам'ятаємо кожний вчинений власний гріх. Проте Господь прощає нам усі провини. Нині ж Він заповідає нам прощати іншим так, як колись простив нам. Біблія каже: «Отож, зодягніться як Божі вибранці, святі та улюблені, у щире милосердя, добротливість, покору, лагідність, довготерпіння. Терпіть один одного, і прощайте собі, коли б мав хто на кого оскарження. Як і Христос вам простив, робіть так і ви!» (Кол. 3:12-13).

Отже, якщо навіть кривдник і не просить прощення або ж не усвідомлює свою провину, ви маєте простити йому однобічно.

5 Довіритися Святому Духові у здійсненні прощення.

Прощення іншим і визволення від гіркоти є результатом нашої

Аби позбутися своєї гіркоти, передусім потрібно:

1 Визнати, що Бог — справедливий Суддя.

Люди мають бути покарані за негідні вчинки. Ми в жодному випадку не маємо засуджувати інших, адже ви і я не ті, хто має право осуджувати їх. Суддівство належить Богові. Біблія каже: «Не мстять самі, улюблені, але дайте місце гніву Божому, бо написано: «Мені помста належить. Я відплачу, говорить Господь» (Рим. 12:19).

Бог говорить нам «не мститися», а навпаки, прощати. Коли ми прощаємо комусь, то повертаємо цю людину Богові, визнаючи таким учинком, що тільки Він має право судити і карати людей за їхні провини.

співпраці зі Святим Духом. Ми не можемо цього робити самотужки, а Святий Дух не вчинить цього без нашого рішення. Ми повинні співпрацювати з Ним. Ми приймаємо рішення і довіряємо Йому його виконання. Біблія каже: *«Бо коли живете за тілом, то маєте вмерти, а коли духом умертвляєте тілесні вчинки, то будете жити»* (Рим. 8:13).

Ми можемо «простити» комусь провину, а потім подумки постійно відновлювати завдану нам кривду. Відмовляючись забути заподіяне нам зло, ми воскрешаємо образу. Нехай Господь дасть нам можливість простити, як Він прощає: простити і не згадувати. Бог каже: *«Буду бо я милостивий до їхніх неправд, і їхніх гріхів не згадаю Я більше!»* (Євр. 8:12).

НАВЧИТЬСЯ КЕРУВАТИ СВОЇМИ ПОЧУТТЯМИ

Важливим кроком у переході від гіркоти до прощення є вміння керувати своїми почуттями. Ми можемо вирішити простити цілком, від щирого серця, але почуття образи все ще не можемо позбутися. Отож, щоби повністю звільнитися від почуття образи і гіркоти, потрібно навчитися керувати собою.

Чи існує такий шлях, який би допоміг нам навчитися керувати почуттями? Так! Цей шлях полягає у зміні нашого погляду на суть проблеми. Ми не можемо змінити факти минулої ситуації, але зобов'язані знайти правильне її розуміння.

Пам'ятайте, це відбувається тоді, коли ми внутрішньо розуміємо і віримо, що саме так повинно було статися.

Згадаймо Йосипа. Його зненавиділи брати і продали у рабство. Факти цієї ситуації не можна було змінити. Але разом із тим Йосип не затаїв образи на своїх братів.

Як же йому вдалося зберегти гарні почуття до своїх братів, незважаючи на те, що вони йому заподіяли? Йосип розпізнав належне значення у тих обставинах. Він побачив Божу руку на всьому, що трапилося з ним. Він усвідомив, що Бог використав усі обставини на добро йому. Йосип сказав своїм братам: *«Ви задумали заподіяти зло мені, а Бог перетворив його в добро»*.

Історія з Йосипом навчає нас великої істини: Бог може вчинити нам добро навіть у поганій ситуації, якщо ми довірятимемо Йому. Він не породжує зло, але може використати його для здійснення Своєї мети. Біблія каже: *«І знаємо, що тим, хто*

любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добро» (Рим. 8:28).

Зверніть увагу, що у даному вірші не написано: ми бачимо або розуміємо, а «ми знаємо». Отже, ми можемо і не бачити, і не розуміти, як усе допомагає на добро, але маємо це знати, оскільки так каже Бог.

У нашому випадку ми не можемо змінити факти. Що сталося — те сталося. Але ми повинні довіряти Богові, так як Він допомагає на добро в цій конкретній ситуації. Ми можемо сказати: *«Господи, ця людина вчинила зло мені, але Ти сказав, що усе допомагає на добро тим, хто любить Тебе. Я вірю, що Ти допомагаєш мені на добро в цьому випадку, так як Ти допоміг Йосипові»*.

Якщо ми повіримо, що Бог усі обставини (навіть погані, як ми думаємо) повертає нам на добро, то дивитимемося на ці речі під іншим кутом. Насправді, ми зможемо подякувати Господу за те, що трапилося з нами. Саме це усуває біль минулих образ і звільняє нас від обурення. А щодо тих, хто скривдив нас, ми зможемо сказати з Йосипом разом: *«Ви задумували на мене зло, та Бог задумав те на добро»*.

За катів — на хресні муки

Наснився хрест. І на хресті — я гину.
Тримають цвяхи міцно руки й ноги.
Німа від жаху, плачу в самотині
І голову схиляю перед Богом.

Горить все тіло — скільки ще страждати?...
Зламались кості. Біль у мозок впився...
Простить катам?!... А як, скажіть, прощати?
Мовчу. Тремчу. Враз чую: «Молися!»...

Молюсь. І що це?! — Сам Христос явився,
З Голгофи ніжно він зове до Себе...
Аби народ гріхом не осквернився —
Собою шлях проклав Ісус до неба.

Він за катів пішов на хресні муки —
Й катам простив. Вони ж, либонь, незрячі —
Тому-то Кров'ю забруднили руки...
Коли ж прозріють — з сорому заплачуть.

Навчитися б і собі отак прощати,
Навчитися б смиренно хрест свій нести,
Навчитися б любов'ю так палати,
Щоб за людей і смерть прийняти з честю.

Наснився хрест. Я на хресті — й не гину,
Хоча тримають цвяхи руки, ноги.
Катам прощаю в цю важку годину.
Мовчу. Терплю, бо й на хресті — я з Богом.

Світлана БЕРЕЗА

ТОБІ ЦЕ ПОТРІБНО!

**Чи чули ви про великий
і прекрасний подарунок,
який робить людей вельми
щасливими і багатими?
Його не можна придбати
в жодній із країн світу.
Навіть якби ви були
мільярдером і ладні були
покласти на стіл усі свої
заощадження,
ви б не змогли його купити.
Зв'язки теж тут
не допоможуть.
Цей дар можна отримати
тільки просто так.
За нього вже заплачено.
Вам лишень потрібно
згодитися його взяти.
Цікаво, що це?
Тоді відповідаю:
це — подарунок,
якого називають
прощенням гріхів.**

Посміхаєтеся? А дарма! Хай як там вважаєте, прощення гріхів усе одно вам необхідне.

Сьогодні багато людей говорять, що вони не потребують прощення гріхів. Якось один молодик навіть зухвало заявив щодо цього: «Ми живемо в такий час, коли наші потреби породжує сама реклама. Наші прадіди нічого не знали, приміром, про жувальні гумки і цигарки. А нас за допомогою нескінченних рекламних роликів у засобах масової інформації постійно закликають до того, щоби ми без цигарок не мислили життя. Отож спочатку породжують у нас потребу, а потім роблять на цьому гроші! — І хвилику подумавши, додав: — Так само чинить і церква. Вона пояснює людям, що вони потребують прощення гріхів, а потім цим торгує. Розумієте, ми не маємо в цьому необхідності, але ви у нас її зароджуєте, щоби потім «збути» свій товар!»

Чи так це? Якщо зараз зупинити на вулиці першого-ліпшого і запитати: «Скажіть, чи потрібно вам прощення гріхів?», він відповість: «Що за нісенітниця?! Мені потрібно не прощення гріхів, а принаймні... 2000 євро!»

Ісус наполегливо попереджає людство про загибель! А ми стоїмо з торбинкою, даруйте, з мішком (та ще й величезним) своїх гріхів і насмілюємося говорити про те,

що не потребуємо їх прощення, що церква викликає в нас потребу, якої не існує. Як безглуздо! Людині ніщо так не потрібне, як прощення її гріхів!

Одне з євангелізаційних служінь відвідало чимало людей. Усім присутнім не вистачало місця, і багатьом довелося стояти попід стінами. Пастор звернув особливу увагу на двох чоловіків (в одного із них була гарна борідка), які весело розмовляли між собою. Їхній настрій свідчив про те, що вони прийшли з цікавості. Почавши проповідь, пастор вирішив привернути їхню увагу. Молоді люди зацікавлено його слухали. Але щойно проповідник сказав про прощення гріхів, як пан з борідкою іронічно посміхнувся і щось шепнув своєму сусідові на вухо. З його вигляду можна було припустити, що він промовив: «Прощення гріхів — це ж типова пасторська балаканина!» При цьому він, ймовірно, ще й подумав: «Я ж не злочинець! Про яке прощення гріхів може йти мова?»

Продовжуючи свою проповідь, пастор мовив:

— Хвилиночку уваги! Я зараз зроблю півхвилинну паузу, а ви за цей час дайте самі собі ствердну або заперечну відповідь на запитання: чи відмовляєтеся ви назавжди від прощення своїх гріхів, оскільки воно вам не потрібне?

Опісля у величезній переповненій залі запала мертва тиша. Пан з борідкою зблід і навіть притулювся до стіни. Певно, він злякався не на жарт! Можна було припустити, що він подумав: «Я не злочинець! Але якщо мова йде про смерть, то, гадаю, прощення гріхів мені не завадить. Так, я від цього не відмовляюся».

Любі читачі! А ви хочете отримати прощення своїх гріхів? Чи все ж такі відмовляєтеся від цього?

Іноді на вигляд людина — як затятий сміляк. Та якщо зазирнути всередину, цей міф можна швидко розвінчати, адже є ймовірність, що там затаївся заляканий боягуз. Трапляється, за приємною усмішкою криється глибокий сум. Про це неодноразово говорять і лікарі, і філософи, і психологи, і психіатри. Один із них якось сказав: «Ви собі навіть не можете уявити, скільки молодих людей відвідують мій кабінет!» Проте більшість людей навіть не цікавляться, звідки беруться ці страхи і відчай. Складається враження, нібито це є відкриттям нинішнього століття.

Але ще в найдревнішій Книзі книг, Біблії, написано: «*Людське серце найлукавіше... та невігійне...*» (Єр. 17:9). Священне Писання також указує на кілька причин такого стану:

- після гріхопадіння ми живемо за гріховною природою, а Бог, Який в Едемському саду був змістом життя людини, тепер залишився поза межами нашого життя;
- по суті, ми боїмося суду живого Бога;
- наша провина перед Богом є значною проблемою нашого життя, яку подолати самі ми не можемо!

Ми відчуваємо це! І тому в нашому серці — глибокий відчай. Саме це і є основною причиною глибокої розпуки.

Чи потрібне нам прощення гріхів? Звичайно, так! Немає нічого необхіднішого для людини, як прощення її гріхів! Адже ми народжуємося грішниками. Скажіть, чи могла дитина, яка народилася під час війни в Англії, щось мати проти німців? Звісно, ні! Але при цьому вона все ж таки належала до ворожого табору. Так і ми за своєю природою народжуємося в таборі, який ворожий Богові, і щоразу ми все більше віддаляємося від Нього, зводячи між собою і Творцем мур зі своїх гріхів. Отже, наш гріх є зловісною реальністю.

Одного разу молодіжний пастор Вільгельм Буш розповів незабутній випадок зі свого життя. Між ним і його батьком були гарні взаємини. Якийсь хлопець готувався до іспитів у флігелі свого будинку і почув, як внизу його хтось покликав. Він вглянувся у вікно і побачив там батька. Вільгельм запитав:

— Що трапилося?

Той відповів:

— Мені потрібно в місто. Чи не хотів би ти піти зі мною? Удвох усе ж таки веселіше!

— Ах, татку, — вигукнув син, — я зараз займаюся такою важливою темою своєї екзаменаційної роботи, що мені небажано відлучатися.

— Тоді я піду сам, — мовив батько.

Через 14 днів він помер.

Пастор розповідав: «Тиха ніч... Я один сиджу біля труни свого татуса і пригадую, як два тижні тому він попросив мене піти з ним у місто. Я ж відмовив йому! А зараз я дивлюся на нього і кажу: «Ох, татку-татку, попроси мене ще раз піти з тобою. І якщо ти захочеш пройти зі мною 100 кілометрів, я піду!» Проте вуста батька залишалися нерухомими. Я зрозумів, що моя байдужість є зловісною реальністю, яку я ніколи не зможу виправити».

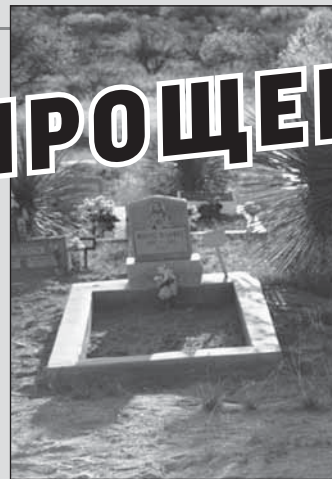
Любі друзі, а скільки у вашому житті прогалин, хиб, гріхів? Без їх прощення вам, по суті, не впоратися зі своїм життям. Допоки живі, ви маєте можливість знищити, ліквідувати їх. Ви запитаєте, у який спосіб це зробити? Біблія чітко і конкретно каже: «Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Ів. 1:9).

Ольга ШЕВЧЕНКО,
за матеріалами книги Вільгельма Буша
«Ісус — наша доля»

**«Коли ми свої гріхи визнаємо,
то Він (Бог) вірний та праведний,
щоб гріхи нам простити, та очистити
нас від неправди всілякої»
(1 Ів. 1:9).**

ПРОЩЕНА

На цвинтарі одного німецького міста є могила, на якій можна прочитати дуже короткий оригінальний напис. Там не вказано ні імені, ні дати смерті, ні слів співчуття. Нічого, що стосується землі, а лишень єдине слово, яке свідчить про небо: «ПРОЩЕНА». У цьому звукосполученні закладений глибокий зміст. Людина, яка тут похована, за життя отримала прощення гріхів, а тепер чекає на славний день воскресіння.

Ця могила належить жінці, котра свого часу занурилася у світ земних задовольнень, а згодом скоїла злочин. Але у в'язниці, де вона спокувала свою провину, почула Благую Звістку Євангелія. Жінка покалася і прийняла вірою Господа Ісуса Христа як свого особистого Спасителя, через Якого і знайшла мир із Богом. Коли ж вона звільнилася, то усім свідчила своїм новим життям про силу Божого прощення. На одрі смерті жінка висловила бажання, щоби на її могильному камені було висічено лише одне просте слово: «ПРОЩЕНА».

Шановні читачі, а які слова будуть висічені на вашій могилі? Дати, що позначають початок і кінець вашого земного життя? Звання і титули, дані вам іншими людьми? Все це не має ніякого значення для вічності! Важливо одне: чи прощені ви Богом? Чи покалися ви у своїх гріхах? Чи подивилися з вірою на Голгофський хрест, де Господь Ісус Христос, Спаситель світу, помер для спасіння тих, хто у Нього повірив? Чи почули ви особисто для себе благословенне слово Спасителя з хреста: «Звершилось!»? (Ів. 19:30). Ось це — головні запитання, на які вам сьогодні ж необхідно дати відповідь! Адже завтра для вас може і не настати...

Пригадую той час, коли я була безтурботною дитиною і мала все, про що мріяла: барвисті сукні, цікаві іграшки, увагу і прихильність людей, які були довкола мене. Та найголовніше — я постійно відчувала на собі батьківську любов. Мої мама і тато оберігали мене, навчали, турбувалися про свою єдину донечку, часто жертвуючи задля цього власними інтересами. Тоді я ще не знала і навіть уявити не могла, що є на землі діти, яким живеться інакше, які тільки мріяти можуть про родинне тепло... Але вони були, такі діти; вони жили поруч зі мною, і трохи далі, і дуже далеко; вони мали батьків, та не знали батьківської ласки.

Брак любові відчували у своєму дитинстві і Максим та Микола ЖИЛІНИ. В дитинстві, коли їхні ровесники бавилися, ганяли м'яч, жартуючи між собою, хлопці потерпали від жорстокості вітчима, який мав опікатися ними. Та, власне, й опікався, поки горілка не взяла гору над здоровим глуздом. Коли

ж на дні чарки топиться совість, людяність та доброту — тоді вже байдуже, хто перед тобою: мати, дружина чи малі хлоп'ята. Головне — познущатися з когось, дати волю п'яній фантазії та кулакам.

Несолодко жилося хлопцям: вітчим постійно принижував їх, змушував бити один одного, вигадував щоразу нові дикі покарання, про які сьогодні боляче навіть згадувати. Страх сковував братиків, коли до них наближався вітчим. Зрештою, було чого лякатися: захмелілий молодик ставив дітей босими ніжками на гарячу плиту, жбурляв у них ножі, зачиняв у підвалі.

— Коли стомлювався знущатися, тоді змушував, аби ми самі били один одного, — розповідає Максим. — Звичним стало кидати ножика: я — у брата, брат — у мене. Яюсь, пригадую, кинув (ослухатися вітчима ми боялися) — і потрапив Колі просто в надбрів'я.

Страшно навіть уявити, що ще трохи — і брат міг залишитися без ока. Але це вже сьогодні стає моторошно — тоді ж ми були, мов загнані звірята, скуті страхом і безсиллям.

Одного разу жорстокість вітчима сягнула апогею: у розпалі несамовитого гніву він перебив Колі перенісся, що змусило хлопця чимало літ терпіти приниження та образи вже серед однолітків — адже невдовзі брати потрапили до Вербської школи-інтернату... Тільки

благав брата: поїхали додому. Гіркими, звісно, були ті відвідини, проте дитячі сердечка наївно сподівалися: а раптом станеться диво. Та дива не ставалося, і розбите, розтоптане дитинство скалкою болю сиділо в серці як одного, так і другого. Коли хлопці трохи підросли, в них з'явилася зовсім недитяча мрія: захотілося помститися вітчиму, який скалічив їхнє життя; захотілося, щоб він зазнав такого ж болю, якого зазнали вони. Хтозна, можливо, цю мрію братам навіть вдалося б реалізувати з часом — і тоді на землі примножилося б зло.

Любов, що змінює

той, хто виховувався у Вербі, знає специфіку та немилосердний характер цього сиротинця. В інтернаті, звісно, вже не було жорстоких знущань вітчима, зате були свої суворі закони та принципи самовиживання. Тут не було місця сентиментам чи співчуттю — кожен сам за себе. Травмований ти чи зболений душею? Що ж, це — твій власний клопіт, ніхто не пожаліє, швидше, поглузують. Між тим, братам так хотілося родинного тепла, материнської та батьківської любові. Максим — той на кілька літ старший, він хоч якось розумів, що дома ніхто їх не чекає: мати, жорстоко побита вітчимою, довго не полишала лікарень і більше вже не могла доглядати своїх дітей; а сам вітчим... Від нього краще триматися подалі. Зате Коля, тількино наближалася неділя,

На щастя, сталося інакше — брати пізнали Любов, яка докорінно змінила їхнє життя, їхні погляди принципи та цілі. Це була Любов, якої досі вони не знали, хоча й мріяли про неї: Любов, наповнена ніжністю, турботою, милосердям, відданістю і самопожертвою — велика та досконала Любов Христа. Сталося це якось несподівано і непомітно. Тоді хлопці й гадки не мали, що Господь завжди непомітно підходить і стукає в серце людське: чи почують той лагідний стукіт? Чи відчинять?... Відразу по закінченні інтернату їх, далеко не бездоганих підлітків, разом з іншими сиротами прихистила у, так званому, «Ковчезі» Любов Василівна Нестерук — тітонька Люба, як і понині називають її колишні мешканці цього християнського інтернату... Прихистила — і почала активно перейматися долею хлопців та дівчат,

серця

незважаючи на те, якими вони були. Через милосердя цієї жінки Господь могутньо діяв і озивався до сердець братів. Минув ще якийсь час — і вони покалися, а Бог відтоді почав робити в їхніх серцях справжні дива. Образи, гнів, ненависть до вітчима, які роками супроводжували їх, розтали, мов сніг навесні — натомість народилися нові почуття: любов і милосердя. Глянули на вітчима зовсім іншими очима — і щиро пожаліли його. Бо як справді не пожалієш людину, яка має очі, та є духовно незрячою, яка кожним своїм днем все більше й більше запасає свою душу. Вони пробачили цій людині все; пробачили, бо зрозуміли, що Господь простив їм набагато більше. Їхнє прощення — не просто слова, як, на жаль, це частенько трапляється; їхнє прощення виявляється і в ділах. Максим та Коля донині, як колись у дитинстві, час від часу їздять до вітчима. Сьогодні, звісно, вони

вже не чекають від нього любові чи тепла, не потребують його підтримки та допомоги — просто привозять одяг, розповідають про Господню любов, яка змінила їхнє життя і може змінити й життя вітчима.

Бог же по-батьківськи ніжно турбується про хлопців, даруючи їм все нові й нові благословіння... Вони обоє навчаються в Київській богословській семінарії, Максим уже має родину (таку родину, яку хотів мати ще змалечку і якої тоді, на жаль, не було); разом із дбайливою, ніжною дружиною виховують малого Тимофійка, Коля ж посвячено працює із сиротами. Все те (або хоча б часточку того), чого не мав колись сам, сьогодні старається дати іншим знедоленим дітям.

Дивлячись на братів, хочеться знов і знов прославляти Господа. Адже тільки Він може зарубцьовувати душевні рани, забирати із сердець біль та ненависть, давати досконалу любов, яка вміє прощати найважчі кривди, найгірші образи.

Юлія БЕРЕЗА,
рівненська церква «Життя».

Біблія — це книга про взаємини. У ній розглядаються три основні види стосунків — стосунки з Богом, із самим собою та з іншими людьми. І, мабуть, немає важчого завдання, ніж зберігати мир у взаєминах з іншими людьми. Небажання прощати — це головна проблема сучасного світу, сповненого боєм та образами, і люди, котрі самі відчувають біль, завдають його й іншим. Однак у такому стані перебувають не тільки невіруючі люди, а й багато християн.

Диявол сьогодні невтомно працює серед Божого народу, щоб втопити людей у гіркоті, образах і дисгармонії, знаючи, що зламані стосунки блокують Божу силу, надану віруючій людині. Але ми, християни, повинні взяти гору над такими почуттями. Ми повинні усвідомлено прийняти рішення простити. Простити так, аби не згадувати минуле і не копірситися у колись завданих кривдах.

Іноді люди запитують: «Що ж робити, коли мені заподіяли зло, за яке, як то кажуть, немає прощення? Що робити з жажливими гріхами світового масштабу, а саме: знищення мільйонів людей у концентраційних таборах, геноцид цілих народів, масові вбивства безневинних людей або викрадання і вбивство дітей? Чи можна простити таке?»

Відомий християнський класик Клайв Льюїс у книзі «Просто християнство» пише, що прощення має починатися з простих речей. Треба простити тому, хто не завдав ніякої шкоди в глобальному масштабі, але образив вас особисто. Простіть ближньому за кривду, завдану вам сьогодні, простіть своєму синові або донці, простіть чоловікові або дружині, братові або сестрі в Христі. У такому разі ви вчините так, як на вашому місці вчинив би Бог. Адже провини, які ми прощаємо комусь, не порівняти з тим, скільки Бог простив і продовжує прощати нам щодня.

Але в практичному житті нерідко трапляються ситуації, коли християни нагадують один одному про минуле. Вони починають вимірювати вчинки людини, виходячи з того, ким вона була до покаяння. На жаль, ми забуваємо, що Бог уже простив гріхи тій людині, Він про них не згадує. Ми ж намагаємося брати на себе роль суддів або, якщо хочете, навіть роль Бога і судити те, що вже було прибите до хреста Ісуса Христа. Не слід ті давні гріхи, прощені Богом, знову, скажімо, знімати з хреста. Вони обмиті Кров'ю Спасителя. Якщо Бог простив гріхи людині, то ми аж ніяк не повинні на них зважати.

ЧИ СЛІД
ЗГАДУВАТИ

МИНУЛІ ГРІХИ?

*А ви один до одного будьте
ласкаві, милостиві, прощаючи
один одному, як і Бог гезез
Христа вам простив
(Еф. 4:32).*

Сліпуча блискавка прорізала темряву ночі. Вдарив грім, та такий гучний, наче обізвалися враз всі духові оркестри світу. Дощ (чи, може, й град) злорадно періщив у шибки вікон, а вітер, що зірвався зненацька, несамовито шарпав дерева у дворі, мовби хотів вирвати їх з корінням. Ця моторошна картина нітрохи не зачіпала Тетяну. Куди цій природній стихії зрівнятися з тією, яка руйнує її душу? Грозовії розпачу та болю вже давно спустошили, спопелили серце, і тепер воно лишалося холодно-незворушним до всього і до всіх...

Ні, не до всіх — Тетяна жаліла себе, своє безталання. Світ мрій, казок, рожевих сподівань розтав, мов марево, за тим порогом, за яким зник колись давно Петро, залишивши її з двома малими дітьми на руках. Пригортала до грудей півторарічну Надійку, пестила непокірний чуб трішечки старшого Сергійка — і, ковтаючи гіркі сльози, сама себе втішала: «Ось виростуть діти, будемо щасливі і без тата».

Та щастя, як і Петро, мандрували десь іншими шляхами, обминаючи Тетянину оселю. Хтозна, коли і в чому схибила, дала, як кажуть, маху — а тільки перервалася та ниточка, котра з'єднує матір і дітей, робить їхні стосунки теплими та довірливими. Сергійко ріс неслухняним. «Дитя вулиці», — сумно зітхала, дивлячись, як син при першій-ліпшій

нагоді втікає з дому до хлопчаків у дворі. Йому було якихось вісім років, коли вперше спробував дурманно-їдкий присмак цигарки. Хизувався тим перед матір'ю, перед сестричкою: ось, мовляв, який я герой!... Тетяна гримала на малого, бралася навіть за ремінця, та син, сміючись, щоразу втікав від неї. Зате Надійка — та захоплена дивилася на старшого брата. Їй також хотілося чогось загадково-незвичного, але мама міцно тримала доньку біля себе, не спускаючи очей: нехай хоч ця не росте зіпсованою.

— Кицю, кицю, кицю, тримайся за мамину спідницю! — дражнив сестру Сергійко, доводячи її до сліз.

Коли Надійка підросла, Сергійкові друзі почали все частіше запрошувати її до своєї компанії. То дарма, що вени на руках у хлопців набрякли та посиніли від щоденного дотику шприца, а очі стали пустопорожньо-блискучими — Надійка пишалася дружбою з юнаками і тихенько розповідала подружкам про свої романтичні пригоди то з одним, то з іншим.

Тетяна бачила, що втрачає своїх дітей, але що могла вдіяти? Умовляла, сварила, лякала міліцією чи в'язницею — проте ні донька, ні син не чули її. Сльози на маминому лиці також не зачіпали їх. Обоє байдуже знизували плечима, не розуміючи, чому це вона рюмсає, мов дитина.

Пізніше почали зникати речі з дому, кудись дівалися гроші... А вчора... Вчора сусід, повернувшись з роботи, застав у своїй квартирі Сергія: хлопець уже випотрошив шухляди з коштовностями, але не встиг утекти. Надававши добряче стусанів, сусід привів хлопця до Тетяни.

— Робіть, сусідко, щось зі своїми дітьми, — сказав коротко, — бо трапиться ще раз подібне — я за себе не ручаюся.

В одну мить Тетяна зненавиділа і сина, і дочку.

— Будьте ви прокляті! — ядовитою цівкою зірвалося з вуст. — Все життя моє занапалили. Не шкодувала ж ні сил, ні здоров'я, аби ви росли, як інші діти, аби нічим не були обділені. І ось віддяка — ганьба від людей...

Надійка, яскраво вимальовуючи губи, тільки схидно всміхнулася у відповідь, Сергій же — мовчав, йому було не до сміху — у хлопця починалася ломка.

...Гримнуло ще раз (цього разу десь зовсім близько) — і Тетяна, стрепенувшись, нарешті, вийшла зі своєї важкої задуми, яка каменем давила на серце. Підійшла до вікна і, схрестивши на грудях руки, раптом зі стогоном вимовила:

— Господи, якщо Ти є, якщо Ти чуєш мене, забери від мене моїх дітей! Зроби так, щоб вони

НЕ ПРОЩУ

більше ніколи не поверталися додому, щоб я, плачучи, не чекала їх ночами, як оце зараз...

Десь зовсім поруч кресанула вогняним списом блискавка, а за нею злісно обізвалися громи: «Гр-р-р! Гр-р-р!» Небо, здавалося, хотіло стати на заслоні тій страшній молитві, що зірвалася з материнських губ, хотіло втопити розпачливі слова у дощових потоках, але жінка повторювала знов і знов: «Боже, забери від мене моїх дітей!»...

Бог таки почув молитву — і забрав поганих Тетяниних дітей. Щоправда, не тоді, коли шалено бавилися громи і роздирали в шмаття ніч лукаві блискавки, а трохи пізніше...

* * *

Надійка з Сергієм, мов на крилах, влетіли до хати і, не стримуючи радості, кинулися до Тетяни.

— Мамо, — защебетала Надійка, — сьогодні в мене найщасливіший день!

— Не в тебе, а в нас, — обізався і собі Сергій.

— Нехай так, у нас сьогодні найщасливіший день! Ми наче вдруге народилися на світ!...

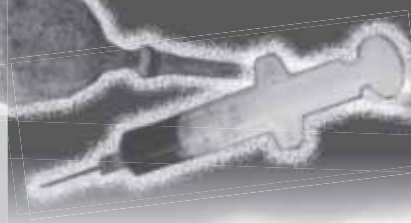
— Напевно, подвійну дозу дурману прийняли, — похмуро сказала мати.

Життя дітей їй вже не цікавило, вона зреклася їх, сподіваючись хоч у такий спосіб полегшити собі страждання.

— Ні, мамусю, з дозами покінчено назавжди, — Надійка була, як ніколи, ніжною. — Сьогодні ми з Сергієм побували у церкві. Нас запросили туди хлопці та дівчата, які позавчора (може, чула?) співали у нашому дворі. Спершу співали, а потім познайомилися з нами і розповідали так цікаво про власне життя, про Божу любов. Деякі з тих хлопців раніше також були наркоманами, але Господь їх звільнив від такої біди. — Сьогодні, мамо, Він і нас з Надійкою звільнив, — Сергій встигав вставляти в щебетання сестри лишень свої короткі фрази. — Ти рада за нас?

Чи маєте ви силу
втриматися від помсти,
коли вас несправедливо
скривдили?

Чи можете простити тим,
хто день у день
завдає вам невимовного
болю?

Тетяна мовчала. Вона не йняла віри тому, про що розповідали діти. Ні, так не буває: вчора — покидьки, а сьогодні, дивись, вже очистилися, ангелами стали. Чом не диво?

— Мамусю, прости нам, — вперше за багато літ відчула свою провину донька. — Ми завдали тобі стільки прикрощів, стільки болю! Прости! З минулим покінчено назавжди.

— Те «назавжди» закінчиться через кілька годин, коли почнеться ломка, — глухо промовила. — Ні, з мене досить. Ідіть з очей!

— Забудь про ломку, мамо, — переконував і собі Сергій, помітивши, що в очах сестри вже блиснула сльоза. — Сьогодні нас Бог звільнив з полону гріха. З Ним ми неодмінно подолаємо всі спокуси. Порадій з нами, мамо, порадій...

Тетяна — ні пари з вуст. Що мала казати? Вона не вірила в Бога, не вірила в Його велику милість і неземну любов. Її серце було зодягнене в панцир, який відмежовував від власних дітей і захищав від кривд, заподіяних ними. Простити непослух, глум, ганьбу — це означало зруйнувати цей панцир. Цього вона зробити не могла, та й не хотіла.

— Знаю, тобі важко повірити в те, що відбулося сьогодні, — м'яко продовжував Сергій, — але мене трохи часу — і ти сама побачиш нас зовсім іншими. Тобі більше не

доведеться соромитися чи страждати за нас. Завтра ми з Надійкою ідемо до реабілітаційного центру, але будемо телефонувати щодня.

— Ми любимо тебе, мамусю! — Надійка, мов маленька, схилила голову на Тетянине плече.

Подібних слів жінка не чула вже давно, так давно, що вже й не згадає, чи вимовлялися вони колись. Дуже хотілося, щоб з пам'яті вивітрилося все те недобре, що було в житті її дітей і що зараз, мов камінна брила, лежить на материнському серці. На жаль, не вивітрювалося нічого, хоч слухати, як незвично гарно розмовляють її діти, було таки приємно.

— Знаєш, мамо, в нас для тебе є ще один сюрприз, — усмішка осяяла Надійчине обличчя, але мати не помітила того.

«Сюрприз? — здригнулася Тетяна. — Отже, це були тільки лестощі, а зараз почнеться найстрашніше. Що вони знову накоїли?»

— Сьогодні в церкві ми зустріли людину, яка буде опікатися тобою, поки нас не буде поруч. Ось поглянь...

Лиш тепер Тетяна зиркнула на двері — і остовпіла: там стояв, обернувшись об одвірок... її Петро.

— Прости мені, Таню, — здавлено обізався чоловік. — Запізно, мабуть, я прийшов. Занапастив змолоду і твоє, і своє життя. Тільки тоді, коли прийняв Христа у серце, зрозумів, що, окрім вас, у мене нікого не було і нема. Молився за зустріч з тобою, молився за наших дітей. І ось сьогодні Бог подарував мені таку несподівану зустріч із дітьми. Надійка з Сергієм простили мені колишню зраду так само, як простив їм їхні прогріхи Господь. Прости, якщо можеш, і ти.

У кімнаті запанувала тиша. Зловісна тиша. Тетяна не тямала себе з люті і тільки готувалася, що б сказати якнайдошкульніше, якнайвразливіше. Відповідь кривдникам неодмінно має бути гідною.

— Це ж як просто все у вас виходить, — не знайшла фраз, які б рикошетом посипалися на

**Ви не можете простити
лишень через те,
що у вашому серці
немає Христа.
Тільки Христос зробить
нас здатними любити
кривдників і прощати
найзапеклішим
ворогам.**

Петрову голову — тому сказала перше, що спало на думку і чоловікові, і дітям, — придумали собі магічне слово «прости» і думаєте, що воно має діяти безвідмовно. Ось зараз все повинна забути і кинутися на шию: давайте, мовляв, будемо жити по-новому. А як, скажіть, бути з тим, що пекло мені стільки літ, та й зараз також пече? Куди мені діти той біль? Хіба таке прощають?

— Прощають, Таню, все, — розсудливо, але дуже лагідно мовив Петро, — адже Христос простив нам більше.

— Христос, може, й простив, а я не прощу. Не можу, чуєте, не можу простити.

— Знаю, Таню, зараз тобі дуже болять. Я й не сподівався легкого примирення. Для цього потрібен час. Чекай і молитимуся за тебе, скільки потрібно, допомагатиму у всіх життєвих справах — вірю, Господь неодмінно налаштує твоє серце до примирення і з нами, і з Ним.

— Не прощу!... Ніколи не прощу!... Ненавиджу вас усіх! Ідіть геть!...

* * *

Тетяна лежала в охайно прибраній кімнаті. На столику поруч із ліжком — букет свіжих ромашок. Надійчині доньки, Люба та Тетянка, щодня їздять в поле за місто, аби потішити бабусю її улюбленими квітами. Надія ж, причепуривши матір і навівши

лад в оселі, подалася по аптеках у пошуках ліків (Сергій, який вже кілька літ їздить місіонером по країнах Африки, мало не щодня телефонує, цікавиться, чи все, прописане лікарем, знаходять для матері). Поруч із хворою завжди невідступно буває лишень Петро: а раптом дружині щось знадобиться чи, може, словом перемовитися захочеться з кимось (після інсульту вона ще не ходить, а от розмовляти вже може).

Проте Тетяна мовчить. Їй не хочеться розмовляти. Ні з ким. Особливо — зі своїми домашніми. То дарма, що в останні десять літ вона спізнала на собі, як це воно — бути коханою, почуватися завжди потрібною і захищеною; дарма, що Господь справді зробив справжнє диво, змінивши її чоловіка та дітей — сама вона

залишалася з тією ж образою, що й колись, і вперто не хотіла приймати щастя, яке їй посилалося з неба.

— Нічого, минеться, — постійно підбадьорював батько дітей. — Дуже ми скривдили маму. Молімося — Бог неодмінно відкриє їй очі, зніме біль — і вона простить нам.

Присутність у домі чоловіка чи доньки створювала якусь особливу атмосферу затишку — так, наче якесь м'яке благодатне саяво розливалось довкола. Хотілося ніжитися, купатися в тім саяві, але серце наказувало: «Не прощай! Мені й досі болять»...

— Подай, Петре, води, — пошерхлими губами обізвалася Тетяна, — і йди собі звідси. Не сиди біля мене. Однаково не прощу. Не можу простити. Болять, дуже болять.

Петро, напоївши дружину, підбив подушку, щоб зручніше лежалося, дбайливо поправив ковдру і, зітхнувши, вийшов до сусідньої кімнати, промовляючи подумки: «Боже, навчи мою Таню прощати»...

Тетяна, зігріта чоловіковою турботою, засинала, повторюючи щораз нерозбірливіше: «Не прощу... Не прощу... Не... не... Прощу... прощу». Дух Святий зворушував серце і в ньому точилася запекла боротьба: прощу чи не прощу?...

Світлана БЕРЕЗА.

ВПЕВНЕНІСТЬ У ПОМИЛОВАННІ

«Коли ми свої гріхи визнаємо,
то Він вірний та праведний,
щоб гріхи нам простити, та очистити
нас від неправди всілякої.
А як кажемо, що ми не згрішили,
то чинимо з Нього неправдомовця,
і слова Його нема в нас!»
(1Ів. 1:9:10)

Якби не впевненість, подарована нам через Слово Боже, то життя християнина було б нестерпним. Зростаючи у благодаті, ми дедалі глибше і ясніше усвідомлюємо, наскільки безмежна наша гріховність. Нам конче потрібно мати можливість негайно очиститися від гріхів, інакше ми просто приречені на постійні докори сумління і духовні поразки.

Апостол Іван каже, що у віруючих така можливість є — через покаання. Невіруюча людина отримує юридичне прощення

та відміну покарання за гріхи через віру в Христа Спасителя. Віруючий отримує батьківське прощення і очищення від гріхів через каяття.

Гріх руйнує спілкування Божих дітей з Отцем. І лише тоді, коли людина кається у своїй провині і залишає гріх, це спілкування відновлюється. Якщо ми визнаємо свій гріх, Бог, завжди вірний Своему слову, обіцяє простити нам. Даруючи нам прощення, Він залишається праведним і справедливим, оскільки Своею смертю на хресті

Христос заклав праведну основу для такої можливості.

У цьому вірші мається на увазі і те, що, коли ми сповідуємо наші гріхи, то можемо бути впевнені, що ми повністю від них очищені.

Як тільки усвідомлюємо, що в нашому житті є гріх, ми можемо прийти в Божу присутність, назвати цей гріх, відкинути його і бути впевненими, що Господь нас від нього вже очистив.

Але як ми можемо бути в цьому впевнені? Чи повинні ми відчувати

себе прощеними? Наші відчуття до цього зовсім не причетні. Ми знаємо, що Бог нам простив, оскільки Він каже про це у Своему Слові.

Та, припустимо, що хтось говорить: «Я знаю, що Бог мені простив, але сам собі я простити не можу». Це звучить благочестиво, але насправді це — образа, кинута Богові в лице. Простивши мені, Бог хоче, аби я прийняв це прощення вірою, радів йому і служив Господу як очищена посудина.

Харольд СЕЙЛА

Це було у Франції. Син короля прибув до Тулону, щоб оглянути там арсенал. У місті знаходилася в'язниця, в якій перебувало багато в'язнів, осуджених за різні злочини.

На честь прибуття вельмишановного гостя комендант запропонував випустити на волю одного в'язня, котрого, зрештою, помилує принц.

Бажаючи використати якнайкраще таку нагоду, принц ходив та розпитував в'язнів, чому і за що вони потрапили за ґрати. Кожен із них виправдовувався, мовляв, його засуджено несправедливо.

Урешті-решт, принц підійшов до останнього в'язня і поставив

ЗВІЛЬНЕНИЙ

йому те ж саме запитання. На подив усіх, той відповів: «Я не маю чого нарікати на інших. Я був недобрий. Я заслуговував на важку кару. Вважаю, що ув'язнення для мене — велика ласка з боку правосуддя».

Принц уважно його вислухав і відповів:

— Справді, ти великий злочинець. Шкода, що тебе посадили між такими чесними і безневинними людьми. З твоєї розповіді видно, що ти настільки зіпсутий, що можеш звести тут й інших. Тебе не можна більше тут тримати.

Потім, повернувшись до коменданта, принц розпорядився:

— Оце — той чоловік, якого я бажаю, щоби ви звільнили.

Дитячий
християнський табір
«Територія добра»
рівненської церкви
«Благодать»

З БОГОМ МРІЇ ЗДІЙСНЯЮТЬСЯ

Із 29-го червня по 4-те липня у мальовничій місцевості с. Мошків Млинівського району Рівненської області проходив християнський табір «Територія добра». У ньому відпочивало 60 діток, а працювало 17 вихователів-наставників. Прославити Бога та послужити дітям — ось якою була мета цього заходу.

Біблійною цитатою табору обрали Псалом 145:18: **«Господь близький до всіх, хто кличе Його в істині»**. Девіз табору звучав так: **«З Богом мрії здійснюються»**.

Упродовж дня на біблійних годинах та вечірніх зібраннях вихованці мали змогу ознайомитися з життям праведного Йосипа, який був вірний Богові за будь-яких обставин свого життя, за що здобув нагороду. Крім духовної програми, хлопчики та дівчатка гарно проводили своє дозвілля. Вони відвідували спортивний гурток, займалися рукоділлям та музикою. Діти охоче грали у футбол, каталися на каруселях та завзято брали участь у табірних іграх.

Усе заплановане реалізували, як то кажуть, на сто балів. Кухарі частували смачною їжею, а Бог дарував прекрасну сонячну погоду. Словом, звідусіль суцільні Божі благословіння, за що Йому подяка і слава!

А ще кожна дитина отримала чимало подарунків за участь у конкурсах та іграх, а також персональні футболку та парасольку з логотипом табору «Територія добра».

Любі батьки! Ми любимо Ваших дітей і готові їм служити! Господь гідний того, щоб Йому служити!

Олена МЕДВЕДЄВА

ЦІНУЙ ЗАПОВІТ

ФЕСТИВАЛЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

Цьогоріч відбувся Одинадцятий фестиваль християнської молоді Рівненської області. Він проходив з 5-го по 11-те липня в с. Олександрія Рівненського р-ну. Тема фестивалю звучала так: «Цінуй заповіт!» Відповідно до неї були підібрані і теми днів: «Роль Заповітів», «Обмін одягом» (Давид і Йонатан), «Обмін одягом» (Христос і ми), «Серйозність Заповіту», «Відданість Заповіту».

Загалом, на фестивалі було зареєстровано 825 чоловік, а на вечірніх зібраннях кількість присутніх зростала до тисячі. Це ті, що приїздили з Рівного або ж навколишніх сіл. Уся програма та розклад дня були дуже насиченими. Починаючи від багатогранної «іжі» і закінчуючи розвантаженням під час дозвілля, — усе слугувало корисному відпочинку від щоденної рутини і духовному збудуванню у Господі.

У четвер було проведено євангелізаційне зібрання, на яке запросили гостей із Рівного та Олександрії. Серед них був голова селищної ради Олександрії Смоляр Ігор Анатолійович. За його словами, соціальне служіння молоді в селищі було для нього гарним свідченням того, що християнська молодь не тільки любить відпочивати, а ще й добре попрацювати.

Чотири дні поспіль молоді люди виходили в селище, аби прибрати парк. У перші дні людей було небагато, проте третього і четвертого дня в селищі працювало близько 85-ти чоловік. Спочатку хлопці та дівчата просто працювали, потім же роздавали перехожим запрошення на євангелізаційне служіння. Пізніше на цьому ж євангелізаційному служінні Ігор Анатолійович сказав: «Сьогодні я був на дуже важливій зустрічі у Києві, тому міг і не потрапити до вас на фестиваль. Але ще жодного разу в житті я ніку-

ди так не поспішав, як сюди...»

До праці у духовній програмі фестивалю було залучено чимало гостей. Серед них: Михайло Ільчук (голова ООЦ ЄХБ у Рівненській області), Андрій Костишин (директор місії «Молодь для Христа»), Сергій Сокологуб (відповідальний за молодіжний рух в Україні від молодіжного відділу ВСЦ ЄХБ), Андрій Корнійчук (пастор церкви «Благодать», м. Рівне), Станіслав Грунтковський (керівник відділу благовістя при ВСЦ ЄХБ), Володимир Омельчук (пастор церкви «Благодать», м. Київ), Юрій Костюк (пастор церкви «Спасіння», м. Острог), Сергій Гаврилов (євангеліст із Таджикистану). Також у програмі взяли участь музичні гурти та виконавці з Житомира, Луцька, гурт «Кредо» (м.Рівне), В'ячеслав Римарчук, Людмила Чуб, Віктор Шатецький та інші. Особливими гостями фестивалю були театральна студія «Сонях», Олексій Селіфанов, Ліка Роман.

Величезним благословінням було те, що територію, на якій проходив фестиваль, омивали бурі та урагани, і під час духовної частини не було дощу. А ще примирилося з Господом близько 30-ти чоловік, а також близько 80-ти чоловік оновили свої стосунки з Богом.

Катерина КОРОТЮК

Ось деякі відгуки про фестиваль:

«Дякую!!! Нехай Господь вас благословить, любі організатори. Дні, проведені тут, були найкращими днями мого життя!»

«Мої враження від побаченого і почутого тільки гарні. За цей тиждень я підкріпилася духовно, багато дізналася про

Бога і мене тішить те, що ми всі єдиною сім'єю можемо славити Бога!»

«Я вперше на такому фестивалі, для мене все було дуже класно. Багато взяла для себе нового. Дякую вам за вашу приязність!»

«Враження найкращі, тому що Бог був серед нас і це було відчутно. А хіба може бути щось краще, ніж присутність Бога?»

«Мені дуже сподобалося. Я дуже багато зрозуміла того, що потрібно робити, змінити в житті, щоби бути ближчою до Бога».

«Я покався!»

КЛИЧТЕ
ІМ'Я ЙОГО:
ПРОГОЛОШУЙТЕ
СЕРЕД НАРОДІВ
ВЧИНКИ ЙОГО.
пс. 105:1

70-РІЧНИЙ
ЮВІЛЕЙ
СУХІВЕЦЬКОЇ
ЦЕРКВИ ЄХБ

З ХРИСТОМ — ЖИТТЯ БЛАГОСЛОВЕННЯ

Сухівці розташовані не так уже й далеко від обласного центру — якихось півсотні (може, трішечки більше або менше) кілометрів, проте цей шлях здався чомусь неймовірно довгим (чи то дорога незвідана, чи просто безперервний дощ навіював журливий настрій та нудьгу)... Зрештою, ні — нудьгувати якраз не довелося: адже Господь послав мені того дня в супутниці цікаву співрозмовницю, просту і щирю людину, дружину одного з колишніх пасторів сухівецької церкви євангельських християн-баптистів, сестру Марію Корнійчук. Від неї почула чимало цікавого і про історію церкви, і про її сьогоденний день, і про тих людей, які саме в Сухівцях пережили радість особистої зустрічі зі Спасителем. Отож хотілося якомога швидше подолати цей виполосканий дощовими потоками шлях, аби потрапити на ювілей, який обіцяв бути гарним і незвичним.

Так воно, власне, й сталося. Незвичним на святі було те, що невеличке за площею приміщення сільської церкви вмістило не тільки

чималий хоровий гурт рівненської церкви «Відродження», а й багато гостей, які звідусюди з'їхалися на свято; гарним же було злагоджене й урочисте виконання псалмів та християнських пісень, виголошення реферату, який сторінка за сторінкою воскресав у пам'яті людей життя церкви з часу її створення й досьогодні.

Скажу відразу, становлення було непростим. Почалося, власне, все з того, що один з місіонерів нашого краю Олексій Ісович, котрий проживав у Ставках Рівненського району, почав навідуватися до Сухівців, несучи людям звістку про спасіння. Його слова сприймалися сухівцями неоднозначно: хтось цікавився і хотів слухати Слово Боже ще й ще, запрошуючи брата Олексія частіше навідуватися до села; інші — байдуже відверталися; ще хтось не приховував своєї ворожості: ось, мовляв, знайшовся праведник, щоб повчати. Не зважав на других і третіх — приймав запрошення перших, хоч діставатися до Сухівців доводилося по-різному.

— Якось вийшов батько на трасу, — розповідає дочка Олексія Ісовича Валентина, — а в кишені — ні копійки (наша родина не була заможною). Розумів, що без грошей ніхто не підвезе, а йти пішки — далеченько, кілька десятків кілометрів. Повернутися б додому, відкласти візит до кращих часів... Але ж у Сухівцях чекають люди. Аж заплакав спере-сердя — і тихенько звернувся в молитві до Бога. За кілька хвилин мало не зомлів від радості — Бог відповів на молитву: неподалік від себе помітив у піску розсипані монети, рівно стільки, скільки потрібно було на дорогу... Бог завжди благословляє тих, хто служить Йому: тут, на землі, посилає необхідне підкріплення та підтримку, а у вічності дає в нагороду вінець життя. Про це знає кожен, хто виконує Господнє доручення: «...*йдіть і навчайте всі народи*» (Мт. 28:19).

На святковому богослужінні згадали як тих, хто в різні роки ніс пасторське служіння, так і тих, хто славив Бога хоровим співом. У рефераті, підготовленому з нагоди ювілею, відзначалося, що з самого початку створення церкви християни-баптисти жили в мирі та злагоді з православною церквою (зрештою, хіба може бути інакше, якщо люди сповідують і вклоняються Одному Богові?). Божим благословінням у ті роки став хор, який відвідав багато церков у навколишніх селах. І хоча зараз такого хору, на жаль, нема (церква нині об'єднує 18 братів та сестер, здебільшого, похилого віку), проте люди й понині не охолоджуються в служінні на ниві Господній.

Згадано в рефераті імена першого та другого пресвітерів: Семена

Дем'яновича Ткачука та Івана Романовича Романова (дочка Семена Дем'яновича Ганна Семенівна, хоч і хворіє, проте старається ніколи не пропускати богослужінь і понині).

— З 1961-го по 1980-й роки, — зачитувалося в рефераті, — пасторське служіння ніс Василь Миколайович Нестерук.

Я ніколи не знала особисто Василя Миколайовича, проте слухала про цю людину з вдячністю і благоговінням: він був не просто гарним організатором, гарним проповідником — мов дбайливий садівник, прищеплював усе, що знав і вмів сам, своїм дітям. Тому й не дивно, що служіння батька продовжують нащадки: старший син, В'ячеслав Васильович очолює Всеукраїнський союз церков ЄХБ; молодший, Володимир Васильович, є заступником голови Рівненського обласного об'єднання церков ЄХБ, а також пастором рівненської церкви «Відродження».

— Коли Василь Миколайович переїхав до Рівного, — записано у рефераті, — він не полишив церкви у Сухівцях. Навіть хворого його попід руки приводили на богослужіння, а коли важка недуга відбрала здатність ходити, посилав замість себе синів, Володимира та В'ячеслава. І ті не відбували повинність — служили ревно та сумлінно. Якийсь час, приміром, Володимир Васильович проводив богослужіння у приміщенні місцевої школи — і директор, слухаючи проповіді, врешті-решт, відкрив перед Богом своє серце, покаючись у гріхах, що стало неабияким потрясінням для села. Нині в сухівецькій церкві частенько буває син Володимира Васильовича Сергій. Понад десять літ пасторське служіння у Сухівцях ніс Василь Купріянович Лисюк, а після нього — Данило Іванович Корнійчук, який, не рахуючись з часом та силами, ходив від хати до хати, розповідаючи людям про Христа. І хоча кілька літ тому закінчився земний шлях Данила Івановича, служіння на Господній ниві сьогодні гідно продовжує син Андрій, пастор рівненської церкви «Благодать». Мені доводилося чути проповіді Андрія — і щоразу дивувалася: звідки у молодій людини така глибина суджень, такий ораторський хист? Тепер знаю: від батька, котрий тоді, коли однолітки Андрія проводили час перед екранами телевізорів чи на дискотеках, прилучав сина до

вдумливого читання і дослідження Слова Божого.

Після того, як було прослухано реферат, зачитаний пастором Андрієм Кузьмовичем Чернетою, зі словами вітання звернулися до сухівчан гості з Іскри та з Олики, що на Волині, а також голова Обласного об'єднання церков ЄХБ у Рівненській області М.А.Ільюк та його заступник В.В.Нестерук, голова Всеукраїнського об'єднання церков ЄХБ В.В.Нестерук, диакон Першої рівненської церкви (колишній член сухівецької церкви) В.А.Музика та місіонер, правнук Івана Романовича Романова Леонід Друзь.

— У моєму житті була прикра подія, — розповів брат Леонід, — коли мене не прийняли до вищої школи тільки тому, що я був сином віруючих батьків. Проте я не почувався надломленим, оскільки знав, що моїм батькам, дідам та прадідам доводилося терпіти куди більші випробування. Саме в них ми повинні вчитися бути терпеливими і довготерпеливими, зміцнюватися у вірі навіть тоді (або ж особливо тоді), коли нас принижують, коли на нашому шляху — утиски та негаразди. Якби сьогодні був живий мій прадід Іван, я неодмінно розпитав би, чого йому коштувало слідування за Христом — і не потрібно після цього ніяких вищих навчальних закладів, ніяких дипломів про вищу освіту. Якщо кожен усвідомить, що Христос помер за кожного із нас, і якщо ця Істина стане кредом людського життя — то і є найвища освіта, яка дає нам право бути живими християнами.

Думку живого християнства розвинув і Володимир Васильович Нестерук.

— Свого часу Наполеон, — сказав він, — прийшов до висновку, що всі імперії на землі засновувалися на жорстокості та насильстві, і тільки Син Божий заснував Свою Імперію — Церкву Христову — на любові та

милосерді, і ця Імперія живе понині, кличучи до себе людей, які стомилися від гріха. Всі ми пам'ятаємо, як Бог прикликав нас до Себе і як змінив наше життя, як дав нове ім'я, не дивлячись на наш статус, освіту чи колір шкіри. Якщо ми маємо страх Господній — ми приємні Господу. Тому перемагати постійно себе, гріх і диявола — ось три завдання кожного християнина, виконання яких приведе нас у Небо.

Михайло Андрійович Ільюк подарував церкві чашу для причастя і залишив побажання словами Біблії: «Поблагословив Бог наступні дні більше, ніж попередні» (Йов 42:12).

Просто, тепло і щиро промовляв до присутніх В'ячеслав Васильович Нестерук. Його промова нагадувала розповідь людини, котра повернулася з далеких доріг до батьківського дому.

— Мені доводиться бувати в різних місцях, — сказав він, — і всюди почувався впевненіше та спокійніше, ніж у Сухівцях. Тут я — ніби на екзамені, бо ж в цій церкві беруть витоки мого християнського життя. Мені пригадується, як нас батьки приводили до церкви, садили на передніх лавках, щоб уважно слухали, щоб прилучалися до Слова Божого. І це, без сумніву, дуже важливо, бо ж сказано: «Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (Пр.22:6). Адже християнство — це щастя, це радість. З Христом будь-яку справу (навіть найчорнішу, найбуденнішу) можна робити легко, і вона буде благословенною. Пам'ятаймо про це не тільки у дні ювілеїв наших церков, а повсякчас.

Натхнення добрими і щирими словами гостей, маленька церква у Сухівцях взяла старт у своє восьме десятиліття. Як хочеться, щоб цей шлях був щедрим на ужинки добрих справ для слави Божої.

Світлана БЕРЕЗА.

З різних куточків Рівненщини понад 70 сестер-вдів приїхали червневим погідним ранком до табору «Дотик неба», який розташований у мальовничому куточку в Олександрії. Такий відпочинок організовується не вперше — адже у нашому братстві постійно турбуються про вдів: щорічно в третю суботу березня вшановують жінок з таким статусом, а в червні вони традиційно з'їжджаються до християнського табору, аби поспілкуватися, духо-

— Коли залишаєшся без чоловіка з малими дітками, напевно, почувалася зовсім самотньою, незахищеною? — перепитую в однієї з сестер, котру звуть Марійкою.

— Ні, — відповідає, — самотньою я не почувалася і не відчуваю, бо поклала всю надію на Бога, Якому вірю. Він сказав, що сироту та вдову не залишить, і я це відчуваю мало не на кожному кроці. Ісус — моя сила,

Душею доторкнулися

ЖІНОЧИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ТАБІР «ДОТИК НЕБА»

вно збагатитися, підбадьорити одна одну.

У перший день поселялися, знайомилися. Аби організаційний момент нікого не стомлював, потурбувалися сестри, відповідальні за проведення табору для вдів: Марія Корнійчук, Ірина Добровичська, Руслана Корольчук, Людмила Лустюк, Світлана Седикіна. Вони приїхали сюди на день раніше від усіх і провели потрібні приготування. Всіх сестер розподілили по чотирьох групах: «Любов», «Лягідність», «Мир», «Радість». За такими темами сестри готували й тематичні богослужіння. Загалом же, богослужіння проводилися двічі на день, і це сприяло зближенню жінок. Пісні, вірші, свідоцтва, вікторини за сторінками Біблії, проповіді братів, котрі приїздили у табір, — все це підкріпляло, додавало наснаги, духовних сил як тим, хто вже давно прийняв Ісуса в своє серце, так і тим, хто в таборі зустрівся з Ним. 18 жінок, котрі щиро шукають Бога, плакали на радіощах, зізнаючись, що вони своїми душами доторкнулися до неба.

Сестри, з якими мені вдалося поспілкуватися, розповідали про свої вдовині долі, які чимось схожі, а чимось — зовсім відмінні одна від одної.

моя міць, моє життя. Втішаюся, що й мої дітки перебувають під Його опікою.

— Я також уже сім літ, як з Ісусом, — приєднується до нашої розмови Наталя Артюх з Городища, що в Березнівському районі. — Сама виховую сина, бо чоловіка вже п'ять літ, як поховала.

— А як саме прийшли до Бога? — цікавлюся в жінки.

— Сумно, але прийшла через смерть своїх двох діток, через хвороби чоловіка та й свої власні — адже одна за одною дві операції перенесла. За мене молилася моя бабуся, церква — і Бог не перервав мого життя. У лікарняній палаті я й покалася. Відтоді Господь мене не залишає. Брати ж і сестри допомогли добудувати будинок, в якому й живемо з моїм 11-річним синочком.

Одна вдова, якій вже за сімдесят перевалило, розповіла, що вдовою залишилася ще змолочу, і мала тоді десятеро діточок на руках. От їй довелося багато сліз вилити, багато страждати, бо жила тоді без Бога. Розпач, безвихідь — всього довелося спізнати, проте Господь, Якому протівилася, не залишав її на життєвих шляхах: через хворобу та зцілення сина прийняла Ісуса у своє серце. А зараз вже п'ятеро дітей примирилися з Богом.

Що й казати, багато було вражень, зустрічей, розмов. І кожна із сес-

ВІДДІЛ ЖІНОЧОГО СЛУЖІННЯ

тер — чимось неповторна, чимось особлива. Були поміж нас вчителі, медичні працівники, музиканти, співаки і навіть поетеси, які читали власні вірші, розповідали про своє навернення до Бога. Ніна Фесюк із Костополя, скажімо, вже має свої збірки поезій, які по-

я до неба

бачили світ ще тоді, коли жінка ще не була примирена з Богом. Вірші тих збірок — про земне, про суєтне. До останньої ж збірки увійшли християнські вірші, які прославляють Христа.

Разом із нами відпочивали чотирнадцять хлопчиків та дівчаток — діти та внуки наших сестер. Вони не тільки співали, потішали грою на музичних інструментах, декламували вірші, а й допомагали в обслуговуванні людей похилого віку. А сестра із Першої рівненської церкви Софія Бахур проводила бесіди на медичні теми. Саме від неї ми почули багато цікавого про лікування методами народної медицини.

Тиждень відпочинку минув дуже швидко. Напередодні від'їзду спілкування затягнулося до півночі. Наступного дня, сповнені гарними враженнями, роз'їжджалися до своїх осель. Шестеро сестер їхали до своїх домівок щойно народженими немовлятами у Христі. В серцях якщо не всіх, то багатьох звучали слова відомої пісні:

Господь ще подарує зустріч нам,
Якщо не на землі, то в небесах.
Зустрінемося біля ніг Христа,
Де спокій, мир і радість
у серцях.

Валентина ЛЮТА,
вдова, член Першої
рівненської церкви.

Для мене перебування в таборі «Дотик неба» — це дійсно частинка неба. Багато уваги, тепла, любові. Тут я відчула себе не залишеною Богом, відчула, що всі ми, сестри, — рівні. Тут немає зверхності, немає гордині. Тут, у таборі, мені хочеться більше послужити комусь... В таборі я відпочила і тілом, і душею.

Марія Андріївна СВІНТОЗЕЛЬСЬКА,
с. Стовпець Дубенського р-ну,
домогосподарка.

Духовне збагачення, а особливо велика радість, що я прийняла Ісуса Христа в своє серце.

Людмила Іванівна ТЕТЕРЯ, с. Берестя
Дубровицького р-ну, бухгалтер

Насолода для душі, відпочинок для тіла, пізнання Божих істин, спілкування з сестрами, суцільне джерело живої води у кожному прожитому дні, у кожній хвилині.

Надія Павлівна БЕРЕЗЮК,
м. Дубно, швачка.

Я не є членом вашої церкви. Але мені дуже сподобалися ваші ранні і вечірні молитви. До зустрічі з вами я чула від інших про вас багато прикрих речей. Тепер я впевнена, що ці люди просто з вами не спілкувалися. Мені Бог відкрився з іншого боку.

Олена Володимирівна БАЗАНОВИЧ,
м.Здолбунів, вихователь

Дуже запам'яталися простота і глибина любов стареньких за віком, як вони з глибокою вірою служать Господу. Запам'ятала ті зібрання, де калялися нові душі.

Любов Павлівна УСТИМЕНКО,
м. Костопіль, бухгалтер

Свідчення молодих сестер, атмосфера довіри, любові, взаємини між сестрами, ранкові молитви, які ми проводили спільно із сестрами з інших кімнат.

Євгенія Петрівна СОРОЧИНСЬКА,
м.Млинів, культ. працівник

СВЯТКУВАННЯ 400-річчя БАПТИЗМУ

30-го серпня цього року в Національному палаці «Україна» м. Києва відбувся урочистий вечір, присвячений 400-річчю баптизму. Понад п'ять тисяч братів та сестер зібралися цього дня (серед запрошених на святковий захід була і делегація церков ЄХБ Рівненської області), щоби згадати нелегкий шлях, яким пройшли євангельські християни-баптисти. Він був сповнений і стражданнями, і гоніннями, і утисками, але в таких скрутних хвилинах Бог завжди був поруч і щоразу благословляв вірних Своїх дітей.

У програмі святкування брали участь об'єднаний хор церков України та музичні виконавці з країн СНД. Окрасою урочистого заходу стали хор та симфонічний оркестр під керівництвом старшого регента церков ЄХБ України Олександра Крещука, диригентів Віталія Болгара та Стіва Бенхама, а також пісні у виконанні солістів та творчих колективів різних країн.

Свято відкрив голова Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн-баптистів В'ячеслав Нестерук. Він привітав присутніх та закликав звершити молитву за Україну та інші країни пострадянського простору. Серед гостей був Генеральний секретар Європейської баптистської федерації Тоні Пек, євангеліст Віктор Гамм та багато інших.

Упродовж свята присутні мали можливість простежити історію слов'янського баптизму, дізнатися про важливі факти з історії нашої країни, а також завдяки відеосюжетам згадати нелегкий шлях українського баптизму. З особливими почуттями присутні виконали величний християнський гімн «Страшно бушует житейское море». На очах у багатьох людей похилого віку, котрі пережили часи гонінь та репресій за роки радянської влади, по обличчю текли сльози. Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять загиблих мучеників за віру.

Віруючі дякували Богові за свободу віросповідання в нашій країні та молилися про благополуччя своїх співгромадян.

Найяскравішим прикладом Божих благослов'їв у вільній нашій державі була розповідь про життя віруючих. Християни, котрі колись змушені були переховуватися, сьогодні відкрито проповідують Слово Боже не тільки в церквах, а й у будинках культури, на стадіонах та просто неба. Відкриваються християнські школи та семінарії, сиротинці та реабілітаційні центри. Молодь спрямовує своїх однолітків відшукати правильні орієнтири у житті, сприяючи соціальній реабілітації, здавалося б, зовсім безнадійних людей.

Старші служителі церков — колишні керівники баптистських Союзів України, Росії та Білорусії Григорій Комендант, Петро Коновальчик та Олександр Фірісюк передали естафету служіння молодим християнам.

Юним братам була передана Біблія першого українського євангеліста Івана Рябошапки. Їм побажали зберегти у серці любов до Господа та відродити віру в душах наших співгромадян.

Вітаємо з рукопокладенням

**ВОЛОДИМИРА
ГАВРИЛЮКА**
на пасторське служіння
в рівненській церкві
«Спасіння»

Урочисте богослужіння
з цієї нагоди відбулося
12 липня 2009 р. в Першій
рівненській церкві.

Рукопокладення звершили
голова ВСО ЄХБ, пастор
В'ячеслав Нестерук, голова ООЦ ЄХБ Рівненської
області, пастор Михайло Ільюк та пастор Першої
рівненської церкви Микола Гаврилук

ОЛЕКСАНДРА ЗУБКА
на дияконське служіння

Урочисте богослужіння з цієї нагоди
відбулося 20 вересня 2009 р.
в церкві ЄХБ «Нове життя» м. Дубно
Рукопокладення звершили голова ООЦ ЄХБ
Рівненської області, пастор Михайло Ільюк,
пастор церкви «Нове життя» м. Дубно
Віталій Федоров

Наша адреса:

редакція «Свічника»,
вул.Дворецька, 41, м.Рівне 33001

Електронна пошта:

shevchuk_luda@mail.ru

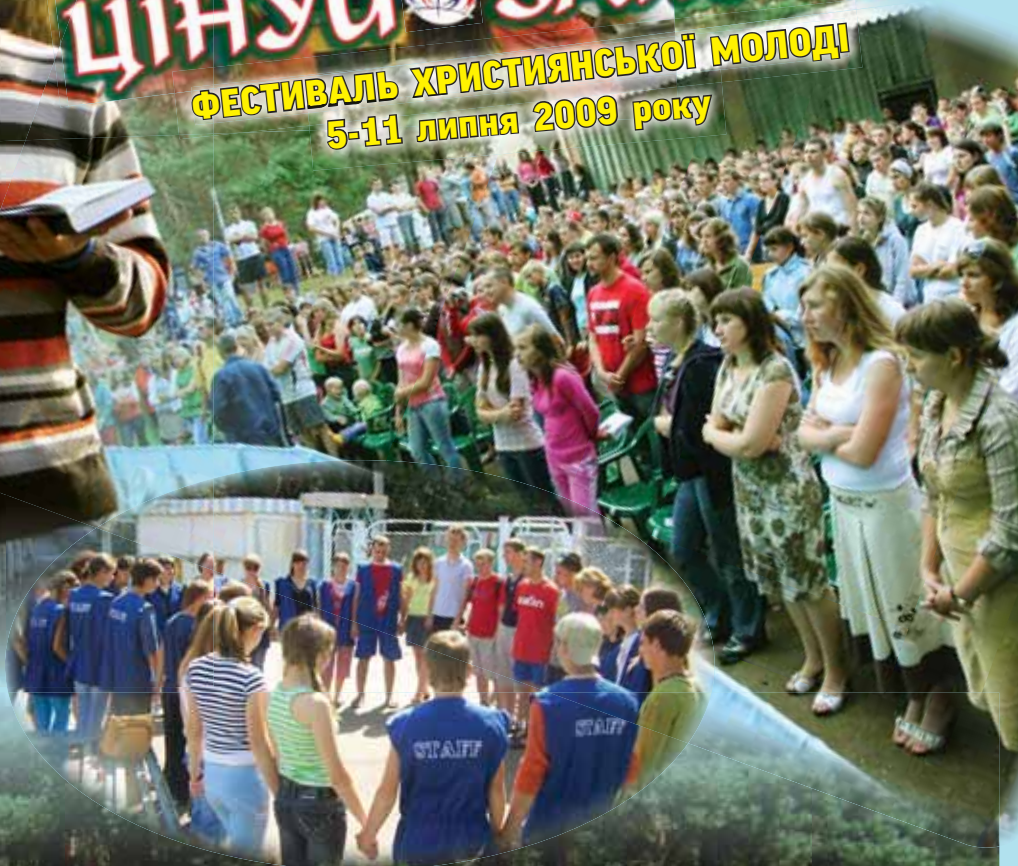
Тел. 8 (0362) 63-34-11; 22-44-81

Тема наступного журналу:
«Народився для вас Спаситель!»

ЦІНУЙ ЗАПОВІТ

ФЕСТИВАЛЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ МОЛОДІ
5-11 липня 2009 року

БЛАГОСЛОВЕННЕ ЛІТО-2009

НА ДИТЯЧІЙ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЙНІЙ НИВІ

